

Katolícke noviny

TRADIČNÉ NOVINY
SÚČASNÉHO
KREŠŤANA

ZALOŽENÉ V ROKU 1849
ROČNÍK 137
WWW.KATOLICKENOVINY.SK
CENA 1,00 €
16. OKTÓBRA 2022

41

TÉMA TÝŽDŇA: FATIMSKÉ POSOLSTVÁ

Fatima je nádej pre nás všetkých

Snímka: profimedia.sk

Pred 105 rokmi, 13. októbra 1917, bolo posledné zo šiestich zjavení Panny Márie vo Fatime. Zdá sa, že posolstvá nebeskej Matky trom pastierikom sa už naplnili. Výzva na pokánie je však aktuálna naďalej.

DVADSIATA DEVIATA NEDELA
V CEZROČNOM OBDOBÍ

C

PRVÉ ČÍTANIE
(Ex 17, 8 – 13)

RESPONZÓRIOVÝ ŽALM
(Ž 121, 1 – 2. 3 – 4. 5 – 6. 7 – 8)

DRUHÉ ČÍTANIE
(2 Tim 3, 14 – 4, 2)

EVANJELIUM
(Lk 18, 1 – 8)

ROZHOVOR

Fatima znamená štyl života

Modlitba, pokánie a zasvätenie Nepoškvrnenému Srdcu. To žiadala Panna Mária vo Fatime. Rožňavský diecézny biskup Stanislav Stolárík v rozhovore pre *Katolícke noviny* hovorí o vážnom upozornení, ktoré zaznelo v malom portugalskom meste.

VIAC NA STRANE 4 – 5 >>

PROFIL

Traja pastierikovia

Sedemročná Hyacinta, deväťročný František a o rok staršia Lucia. Tri deti, ktoré si v roku 1917 vytrpeli urážky, zosmiešňovanie i obety, aby cez ne Panna Mária odovzdala svetu veľké posolstvá. Dve z nich sú už sväté, sestra Lucia čaká na blahorečenie.

VIAC NA STRANE 14 – 15 >>

EDITORIÁL

Fatimová

Keď sa trom malým pastierikom v roku 1917 zjavila vo Fatime Panna Mária, určite nikto netušil, ako táto udalosť ovplyvní celý svet. Od tých dní už stopäť rokov smerujú na požehnané miesto milióny pútnikov. Aby prosili a ďakovali, aby sa v tichej modlitbe na kolenách v najhlbšej pokore zverovali Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie.

V aktuálnom čísle *Katolíckych novín* si pripomíname minulosť i prítomnosť. Aj preto približujeme význam fatimských zjavení, ktoré na aktuálnosti nič nestratili, ba zdá sa, že až teraz ich začíname chápať hlbšie.

Preto odporúčame otvorený a inšpiratívny rozhovor s rožňavským biskupom Stanislavom Stolárikom (s. 4 – 5), ktorý zdôrazňuje, že Fatima je štýl života.

V reportáži (s. 6 – 7) vás pozývame na návštevu Rodiny Nepoškvrnenej vo Vrúcku, kde sa každý deň modlia ruženec.

V rubrike *Duchovná obnova* vysvetľujeme, prečo sa v modlitbe ruženca ukrýva mlčanlivá láska.

Fatima je mlčanlivým tichom povestná. V nedávnom rozhovore to potvrdil aj pápež František: „Som mariánsky založený a veľmi milujem Panu Máriu. Fatima ma však zanechala bez slov. Fatima – to je pre mňa Panna Mária mlčančia. Nevie, ako dlho som tam bol, ani som si to neuvedomil, no znamenalo to stáť v prítomnosti Panny Márie, len stáť, nič viac.“

Svätý Otec potvrdil aj postreh redaktorky portugalskej pobočky CNN, že žiadne ticho nie je také ako vo Fatime: „Je to pravda, cítil som to. A vidím, že je to univerzálne. Pre mňa Portugalsko – to je Fatima.“

ZUZANA ARTIMOVÁ

Cirkvi pribudli dvaja noví svätí

Za účasti 50-tisíc veriacich predsedal Svätý Otec František v nedeľu 9. októbra kanonizačnému obradu. Za svätých vyhlásil biskupa Jána Krstiteľa Scalabriniho a saleziána Artemideho Zattiho.

Celebrovaním pri oltári poveril Svätý Otec prefekta Dikastéria pre kauzy svätých kardinála Marcella Semerara.

Koncelebrovali generálni predstavení scalabriniánov a saleziánov páter Leonir Mario Chiarello a don Ángel Fernández Artime, 35 kardinálov, 50 biskupov a vyše dve stovky kňazov.

KRÁČAŤ A ĎAKOVAŤ

Pápež František všetkých veriacich pozval, aby prekonali pokušenie sebareferencie a stali sa skutočne synodálnou Cirkvou a inkluzívnou spoločnosťou. Veď aj obaja noví svätci venovali svoj život Cirkvi, ktorá je inkluzívna a bez bariér, keďže svätý Scalabrini sa staral o migrantov a svätý Zatti sa staral o chorých, pričom na seba bral rany iných.

Svätý Otec tiež v súvislosti s nedeľným evanjeliom o desiatiach malomocných (porov. *Lk 17, 15*) zdôraznil dôležitosť každodenného vzdávania vďaky a prekonávania nespokojnosti a ľahostajnosti, ktoré „robia naše srdcia pochmúrny“.

Osobitnú myšlienku venoval vyhláseniu migrantov, ktoré označil

za „škandalózne, odporne, hriechne, zločinné“.

Na záver vyzval, aby sme prosili svätých, aby nám pomohli „kráčať spoločne, bez múrov rozdelenia“, aby sme dokázali „pestovať tú šlachetnosť duše“, ktorou je vďačnosť.

JÁN KRSTITEĽ SCALABRINI

Biskup Ján Krstiteľ Scalabrini sa narodil 8. júla 1839 v talianskom Fino Mornasco. V roku 1863 bol vysvätený za kňaza. Keď mal 36 rokov, stal sa biskupom.

Venoval sa starostlivosti o kňazov a seminaristov, mal blízko k ľuďom, k núdznym. S mimoriadnou horlivosťou a prezieravosťou prijal pastoračnú výzvu vystaňovalecva miestnych rodín a robotníkov do Spojených štátov a Južnej Ameriky. Vypracoval a zrealizoval projekt náboženskej pomoci pre migrantov.

Založil Kongregáciu misionárov sv. Karola i laické združenie Svätý Rafael na pomoc migrantom pri nalodení a vylodení v prístavoch. V roku 1895 založil Kongregáciu misijných sestier sv. Karola Boromejského.

Prvého júna 1905 odovzdal svoju dušu Bohu. Blahoslaveným sa stal 9. novembra 1997.

Pápež František vyhlásil za svätých otca migrantov biskupa Jána Krstiteľa Scalabriniho (vľavo) a otca chorých saleziána Artemideho Zattiho (vpravo).
Snímky: profimedia.sk

ARTEMIDE ZATTI

Druhým kanonizovaným je salezián Artemide Zatti. Narodil sa 12. októbra 1880 v talianskom Borette, no ešte počas detstva jeho rodina emigrovala do Argentíny. Navštevoval farnosť, ktorú viedli saleziáni, a zrodila sa v ňom túžba stať sa rehoľníkom.

Ako 20-ročný odišiel do mesta Bernal ako aspirant. Počas starostlivosti o chorého kňaza sa nakazil tuberkulózou. Na podnet saleziánskeho misionára dona Evasia Garroneho sľúbil, že ak sa vylieči, zasväti svoj život trpiacim. Vyliečil sa na príhovor Panny Márie, Pomocnice kresťanov.

V roku 1911 zložil rehoľné sľuby ako salezián laik a hneď sa pustil do práce s chorými. V roku 1950 sa u Artemideho objavili príznaky vážnej choroby, ktorú hrdinsky znášal až do svojej smrti 15. marca 1951. V apríli 2002 bol blahorečený ako prvý „nemučeník“ salezián koadjútór.

VÝZNAM FATIMSKÝCH ZJAVENÍ JE DAŤ DO POHYBU SILY ZMENY NA DOBRO

Mocné znamenie z Covy da Iria

Posledné zo šiestich slávnych zjavení Panny Márie vo Fatime sa odohralo pred 105 rokmi. Za ten čas boli zverejnené aj všetky tri tajomstvá nebeskej Matky pastierikom.

JÁN LAUKO

Tretie fatimské tajomstvo, odhalené počas slávnosti blahorečenia Hyacinty a Františka Martovcov 13. mája 2000, sa týka predovšetkým boja ateistických systémov proti Cirkvi a kresťanom v 20. storočí.

Pápež Benedikt XVI. pri návšteve v Cove da Iria v roku 2010 však povedal, že proctvá Panny Márie nemožno považovať za uzavretú vec. „Klamal by sám seba ten, kto by si myslel, že prorocké poslanstvo Fatimy je ukončené.“

SVET V MORI OHŇA

Benedikt XVI. ešte ako prefekt Kongregácie pre náuku viery napísal k tretiemu fatimskému tajomstvu teologický komentár. V týchto dňoch, keď počujeme o hrozbe jadrovej vojny, má veľmi aktuálne vyznenie. Vtedy ešte kardinál Ratzinger v ňom spomína obraz z tajomstva, keď anjel s horiacim mečom stojí po ľavej strane Božej Matky.

„Pripomína to analogické obrazy z *Kníhy zjavenia*. Predstavuje hrozbu súdu, ktorý dolieha na svet. Perspektíva, že svet by mohol byť spálený v mori ohňa, sa dnes už vôbec nejaví ako číra fantázia. Sám človek vyhotovil svojimi objavmi ohnivý meč. Videnie potom ukazuje moc, ktorá odporuje ničiacej sile – jas Božej Matky a istým spôsobom z toho pochádzajúca výzva na pokánie.“

NALIEHAVOSŤ OBRÁTENIA

Kardinál Ratzinger pri tomto videní zdôrazňuje slobodu človeka, vďaka ktorej fatimské videnia neprezentujú nezmeniteľnú

budúcnosť. „Výjav, ktorý videli deti, nie je film anticipujúci budúcnosť, na ktorej by sa už nič nedalo zmeniť... Jeho význam je presne opačný: dať do pohybu silu zmeny na dobro.“

Preto je podľa Benedikta XVI. dôležité chápať znamenia časov, „chápať naliehavosť pokánia – obrátenia – viery. Toto je správna odpoveď v historickom okamihu, charakterizovanom veľkými nebezpečenstvami, ktoré sú vykreslené jednotlivými obrazmi“ – vysvetlil v teologickom komentári.

Klamal by sám seba ten, kto by si myslel, že prorocké poslanstvo Fatimy je ukončené.

Ján Pavol II. to v poslanstve na Svetový deň chorých v roku 1997 videl rovnako. „Naliehavá výzva Najsvätejšej Panny Márie na pokánie nie je nič iné ako prejav jej materskej starostlivosti o osudy ľudskej rodiny, ktorá potrebuje obrátenie a odpustenie.“

Benedikt XVI. počas návštevy vo Fatime v roku 2010 povedal, že prorocké poslanstvo Fatimy nie je ukončené.

Snímka: profimedia.sk

VÝZVA NA POKÁNIE

„Všetci pápeži od Pia XII. až po Františka zaujali k fatimskému poslanstvu kladný postoj,“ poznamenáva kňaz Pavol Benko, člen Spoločenstva Fatima. Spomína Jána Pavla II., ktorý 13. mája 1982 prišiel do Fatimy, teda presne rok od atentátu na jeho osobu. „Vtedy povedal, že nie je možné hľadiť bez obáv na vlnu sekularizmu a bezuzdnej voľnosti, ktoré tak vážne ohrozujú základné hodnoty kresťanských zásad.“

Ján Pavol II. vyjadril aj bolesť, že sa výzva na pokánie, obrátenie a modlitbu nestretla a nestretá s takou odozvou, s akou by sa mala. Pritom je platná i dnes. Odrzkadľuje to aj krok pápeža Františka v súvislosti s vojnou na Ukrajine.

„Zasvätenie Ruska a Ukrajiny Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie, ktoré Svätý Otec vykonal 25. marca tohto roku s prosbou o pokoj vo svete, osobitne na Ukrajine, najvýrečnejšie ukazuje aktuálnosť fatimského poslanstva,“ konštatuje Pavol Benko.

POKRAČOVANIE NA STRANE 8

KOMENTÁR

Pokoj z Fatimy

Vo Fatime som bola raz. Dostala som sa tam nečakane a za zvláštnych okolností.

Na konci roka 2017 diagnostikovali mojej mame rakovinu. Verdikt lekárov bol jasný, terminálne štádium a maximálne tri mesiace života. Z ľudského hľadiska som robila všetko, čo sa dalo. Nechcela som sa zmieriť so zákernou chorobou a prísť o najdrahšieho človeka. Keďže stanovisko lekárov bolo nemenné, svoje ľudské „zbrane som zložila“ a povedala som: Pane Ježišu, zverujem ti moju mamu.

A naozaj. Iniciatívu prebral Boh. Zrazu sa začali diať veci, ktoré mi dovtedy ani na um neprišli. Ozval sa mi po roku známy, ktorý sprostredkoval lekárkou a maminke nasadili chemoterapie. Vedeli sme, že diagnózu nezmenia, ale prijali sme to s nádejou, že jej možno o pár týždňov predĺžia život.

V jeden zimný večer mi zazvonil telefón. Moja bývalá kolegyňa, ktorá je bez vierovyznania, mi oznámila, že ma s maminkou pozýva do Fatimy! Zaplatila nám trojdňový pobyt. Ostala som v šoku a dodnes som jej za ten čin vďačná. Pannu Máriu som tam prosila o zázrak, ale moja mama bola iná. Mala v sebe vnútorný pokoj, nežný úsmev. Akoby sa zmierila s diagnózou a prijala ju.

Maminka potom ešte žila takmer dva roky. Do poslednej chvíle bojovala a stála na nohách. Jeden lekár s takmer štyridsaťročnou praxou mi povedal. „Ešte som nezažil pacienta, ktorý by vydržal tak dlho. Ľudia s jej diagnózou žijú maximálne tri mesiace, ale ona dva roky!“ Vtedy som veľa vecí pochopila. Vo Fatime som zverila maminku Panne Márii a viem, že práve ona mi vyprosila dva krásne roky s ňou...

ANDREA PREDAJŇOVÁ,
ŠÉFREDAKTORKA KN

Fatima znamená štýl života

Modlitba, pokánie a zasvätenie Nepoškvrnenému Srdcu. To žiadala Panna Mária vo Fatime. Rožňavský diecézny biskup STANISLAV STOLÁRIK v rozhovore hovorí o vážnom upozornení, ktoré zaznelo v malom portugalskom meste.

Mariánske zjavenia pripomínajú Kristovo učenie, zdôrazňuje rožňavský diecézny biskup Stanislav Stolárik.

Snímka: BÚRV

Pred dvoma rokmi mal na Slovensku premiéru film *Fatima*. Videli ste ho?

Áno, hneď ako sa dostal do kín. Fatima – zjavenia Panny Márie, omilostené deti, ale hlavne posolstvo Matky Božej je pre mňa téma, ktorú považujem za veľmi dôležitú aj pre súčasnú dobu.

Skôr ako sa budeme rozprávať o Fatime, povedzte nám, kde sa u vás zrodila úcta k Matke Božej? Mariánska úcta mi bola vštepovaná od malička v rodine. Bol som

k nej vedený nielen slovami rodičov, ale najmä ich príkladom. Vieme, že viac na nás pôsobí to, čo sme videli, zažili, ako to, čo sme len počuli. Vzorom úcty k Panne Márii bola pre mňa moja mama, ktorej vďačím za veľa. Ona mi pomohla dozvedieť sa viac aj o Fatime, o prvých piatich sobotách, do ktorých ma ako mladého chlapca povzbudila, aby som si ich „urobil“. Neskôr úcta k Panne Márii vo mne rástla v mojej kňazskej formácii a v nemalej miere mala výborné podmienky, keď som pôsobil

vo farnosti v Obišovciach, ktoré sú známym mariánskym pútnickým miestom.

Niektorí katolíci majú „problém“ s Pannou Máriou. Tvrdia, že „zatieňuje“ Ježiša a môžu sa modliť priamo k nemu. Čo im na to odpoviete?

Ak sa pozrieme na dejiny spásy, vidíme, že Boh si z ľudí vyberal „prostredníkov“, napríklad anjelov, prorokov, sudcov, ktorých posielal, aby hovorili a konali v jeho mene. Keby Boh chcel, mohol všetko robiť pri-

MONS. prof. ThDr. PhDr. STANISLAV STOLÁRIK, PhD. (1955),

za biskupa bol vysvätený v roku 2004, Svätý Otec František ho v roku 2015 vymenoval za diecézneho biskupa Rožňavskej diecézy, za vysokoškolského profesora v odbore dejiny filozofie ho vymenoval prezident SR v roku 2006.

mo. Azda nikto nebude pochybovať, že ak sa Ježiš chcel narodiť ako človek a vybral si matku Pannu Máriu, že ak ju on „potreboval“, žeby sme ju nepotrebovali my? Panna Mária

nikdy nezatieňuje svojho Syna Ježiša, ona nám ukazuje na neho a hovorí: „Urobte všetko, čo vám povie“ (Jn 2, 5). Keď ju pozorujeme na svadbe v Káne, vidíme, že to bola ona, ktorá sa postarala, aby „nechýbalo víno“, a že keď o toto víno poprosila Syna, stiahla sa do úzadia. Nám nikdy „nechýba víno“? Nepotrebujeme Matku, aby si všimla naše potreby, videla, čo nám chýba, a šla poprosiť Syna, aby nám pomohol? Myslím, že pochybujúcim pomôže meditácia o svadbe v Káne (porov. Jn 2, 1 – 12). Ak berieme vážne takmer posledné slová Ježiša, umierajúceho na kríži, keď povedal Panne Márii: „Žena, hľa, tvoj syn!“ a apoštolovi, ktorého miloval: „Hľa, tvoja matka!“ (Jn 19, 26 – 27), pochybnosti nahradí istota, že tak to chcel on sám, že je to jeho vôľa.

Vo Fatime ste boli niekoľkokrát. Čo vo vás zanechalo najväčší dojem?

Som veľmi rád a vďačný, že som mohol byť vo Fatime. Každé miesto má svoje *genius loci*. Osobne vo Fatime som cítil a prežil to, že je to miesto modlitby, prijatia, pokoja, nádeje, ale i vážnej výzvy. Je to miesto, kde starostlivá Mama prišla vážne upozorniť svoje deti na nebezpečenstvo a vyzvala nás, čo máme robiť, aby sme tomuto nebezpečenstvu unikli. Je tu stále prítomná nádej, ktorú ponúka samo nebo celému svetu, nám všetkým, a to bez výnimky.

Od zjavení uplynulo 105 rokov.

V čom je Fatima výnimočná?

Všetky zjavenia Panny Márie a jej posolstvá aktualizujú Božie zjavenie, evanjelium, ktoré hlásal Ježiš, jej Syn. Ona ho tlmočí do doby, v ktorej prichádza. V podstate ide o výzvu na modlitbu, na pokánie – to je pri zjaveniach rovnaké. Konkretizuje spôsoby, ako konať. Vo Fatime sa zjavila počas prvej svetovej vojny, krátko pred jej koncom. Varovala či vyzvala ľudstvo, čo má robiť, aby uniklo druhej ešte strašnejšej vojne... Starostlivá Mama! Nieкто povie, že nás straší? Čo robí každá starostlivá mama, keď dieťaťu hrozí nebezpečenstvo? Či vážne neupozorní svojho syna, dcéru? Koľkokrát až s plačom, ktorý potvrdzuje naliehavosť láskypl-

nej starostlivosti. Aj Panna Mária kvôli nám neraz plakala. A v čom je Fatima iná? Možno tým, že nám všetkým pripomína cestu, ktorou sa treba uberať v živote až do konca sveta: modlitba posvätného ruženca, modliť sa za obrátenie hriešnikov, zvlášť za tých, za ktorých sa nikto nemodlí; za duše v očistci, prijať a obetovať aj vlastné utrpenie; zasvätiť sa Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie, prvé soboty.

Panna Mária zverila deťom tajomstvá. Oficiálne ich interpretoval dnes už emeritný pápež Benedikt XVI., ktorý bol v tom čase prefektom Kongregácie pre náuku viery. Ako ich vnímate?

Ide o niečo veľmi dôležité, čo dostala Lucia na starosť, aby sa to dostalo do správnych rúk – a interpretácia bola zverená Cirkvi. Ale mnohým šlo o vyvolanie senzácie a, žiaľ, zabudlo sa na to podstatné, o čom som už hovoril: modlitba, pokánie, obrátenie, rešpektovanie

naše rodiny podľa Božieho plánu, začnime viac chrániť tento Bohom daný zväzok muža a ženy, nebudme ľahostajní voči zákonom, ktoré ju ničia, a svet sa zmení k lepšiemu. Ak nedovolíme ničieť rodiny, svet sa stane jednou rodinou, v ktorej má každý počatý človek, i chorý, zaručené právo na dôstojný život. Poďme touto cestou vzájomného rešpektu a odstránime veľa zla z ľudskej spoločnosti. Ak svetovým i našim politikom bude na tom záležať, azda vykonajú viac v prospech rodiny.

Panna Mária vo Fatime dala ľuďom „zbraň“, ruženec. Niektorí môžu mať problém prijať odkaz Fatimy, pretože vyznieva príliš apokalypticky. Máme sa ako ľudstvo báť?

Modlitbou ruženca sa strach oslabuje i stráca. Počet nahromadených jadrových zbraní, živé vojnové konflikty na celom svete vari dávajú človeku pokojne spať? Každý nech zváži sám, či je tu neja-

Ruženec je „záchranné lano“. Jeden koniec držíme my, druhý Mama Mária. Ona to „lano“ nikdy nepustí. Záleží na nás, či sa chceme dať zachrániť.

Boha a jeho zákonov. Či to myslíme vážne, sa ukazuje na tom, ako sa každý osobne stavia voči Bohu, bližným i sebe samému, na čom mu záleží a ako to prejavuje svojimi myšlienkami, slovami, postojmi, skutkami.

Matka Božia v rámci tajomstiev povedala, že posledný zápas sa zvedie o rodinu. Žijeme už ten čas?

Len človek zbavený zraku nevidí rôzne podoby útokov na rodinu. Kto má teda jasné videnie, dostáva odpoveď na položenú otázku. Boľstou je znova to, že my kresťania, ktorí máme poznať Božie slovo o ustanovení manželstva, jeho dôležitosti a nerozlučiteľnosti, sme značne ubrali z Bohom daných pravidiel, a tak nepriatelia rodiny to majú v jej ničení ľahšie. Obnovme

ke „strašenie“ Cirkvi alebo ide o reálny pohľad na svet. Ruženec voláme „zbraňou“, ale ja ešte dodám iné prirovnanie: ruženec je „záchranné lano“. Jeden koniec držíme my, druhý Mama Mária. Ona to „lano“ nikdy nepustí. Záleží na nás, či sa chceme dať zachrániť.

Matka Božia zverila posolstvá trom malým deťom. Zaujal vás v niečom ich príbeh alebo spiritualita?

Áno, a obdivujem ich, ako rýchlo dokázali prevziať také dôležité posolstvo pre všetkých ľudí a stotožniť sa s ním. Je to vynikajúci odkaz pre nás, ľudí modernej doby, ktorá tak rada a veľmi relativizuje, pochybuje v oblastiach, kde je na mieste viera, a verí tomu, čo je skutočne relatívne alebo vymyslené. Dokážeme obdivovať mnohé

detské talenty v rôznych sférach života. Prečo nám má robiť problém prijať pravdu o tom, ako dokáže čistá detská duša prijať Božie tajomstvá? Skôr si na príklade svätých Hyacinty a Františka znova uvedomme, aké je dôležité vkladať už do detskej duše život viery a nepraktizovať to pomýlené: „otázku viery odložíme až na čas, keď sa dieťa samo rozhodne“. To je veľký omyl a nevyužitá príležitosť zasievať krásne semienka viery do čistej detskej duše, a tak ju už od malička aj chrániť pred zlom.

Čo by ste odkázali čitateľom KN, čo by sme mali mať na zreteli aj v súčasnosti?

Fatima je nesmierna nádej pre nás všetkých. Každý, kto sa začne vážne a do hĺbky zaoberať týmto posolstvom, to odhalí. Fatima, aj keď je jedinečná, nie je „jednorazová“ udalosť, keď Boh prichádza k ľudstvu cez Pannu Máriu. Predsa v Cirkvi prežívame reálnu prítomnosť Boha, najmä pri svätej omši, každý deň. Všetko tvorí jednoliaty plán Božej spásy. Neoddeľujme umelo od seba tieto udalosti prítomnosti živého Boha. Až potom porozumieme, že Fatima nie je senzácia, ale Boh prítomný medzi nami. Kto toto pochopí, pochopí Fatimu v súvislostiach, ktoré môže naplno prežívať každý deň, a nebude ju brať len ako historickú udalosť, ale ako štýl života. Fatima je záchranou pre celý svet. Múdro urobili tí, ktorí sa zasvätili Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. Nebojme sa hovoriť, že od okamihu zasvätenia sme jej zverili všetky ďalšie udalosti nášho života. Za to všetko nám treba veľmi poďakovať Bohu, Márii i svätému Jozefovi, ktorý bol pri poslednom zjavení 13. októbra 1917, keď sa udial slnečný zázrak. Nebojme sa, Pán je s nami a ochráni nás, keď „neutečieme“ z láskyplného a mocného objatia Panny Márie a svätého Jozefa! Celé posolstvo Fatimy možno prijať iba v duchu viery, inak hrozí posolstvu bezduchosť a senzačnosť. Zvolajme s Pannou Máriou: „Velebí moja duša Pána“, ktorý dal porozumieť Božiemu posolstvu tým, ktorí sú nezápadní a otvorení pre pravdu.

6 / REPORTÁŽ

SPOLOČENSTVO CHORÝCH, KTORÉHO SILOU JE RUŽENEC

Satmárky vytvorili rodinu pre každého

Rodinu Nepoškvrnenej vo Vrúcku preslávila zakladateľka sestra Bernadeta Pánčiová. Jej členovia naplňujú každý deň fatimské poslanstvo najmä modlitbou ruženca.

MIROSLAVA GROMANOVÁ

Pred charitným domom vo Vrúcku ma čakala sestra Alžbeta Lukasová z Kongregácie milosrdných sestier svätého Vincenta. Po zvítaní sme sa začali spontánne rozprávať o mieste, ktoré sa spája so slovenskou „Matkou Terezou“.

Keďže bolo poludnie, sestra Alžbeta ma pozvala na obed. Sedeli sme v malej miestnosti a po chvíli som sa dozvedela, že je to bývalá izba jej spolusestry Bernadety Pánčiovej, ktorá založila Rodinu Nepoškvrnenej. Miestami som z rozprávania mala zimomriavky.

A prečo práve vo Vrúcku je dnes sídlo tohto duchovného spoločenstva? Je to takpovediac odruky. „Dostali sme sa tu v čase totality. Vtedajšia moc chcela, aby tie staré sestry neboli ľuďom na očiach, nenainfikovali ich vierou,“ povedala sestra Alžbeta.

Rodinu Nepoškvrnenej vedie sr. M. Alica Marienková, štatutárna zástupkyňa, spolu so sr. M. Jaroslavou, sr. M. Norbertou, sr. M. Timoteou a sr. M. Alžbetou.

ZDRAVASOVÝ ÚTOK

Rodinu Nepoškvrnenej založila Bernadeta Pánčiová z Kongregácie milosrdných sestier sv. Vincenta – satmárok. Bolo to v roku 1975, keď bola dlhodobo hospitalizovaná na ortopedickom oddelení v Martine. V nemocnici tajne počúvala Vatikánsky rozhlas a modlila sa prostredníctvom neho ruženec.

Tento príklad nezostal bez odzvy a k modlitbe sa pripojili ďalší pacienti. „Záviselo to aj od toho, kto mal službu a v akom rozsahu sa dalo počúvať. Ale ona bola taká vy-

naliezavá, že si ten spôsob našla,“ dodala s úsmevom sestra Alžbeta.

A práve v martinskej nemocnici vzniklo spoločenstvo, ktoré tvoria chorí, trpiaci a tí, ktorí im chcú akýmkoľvek spôsobom pomôcť druhým niesť životný kríž. Ich spojivom bola denná modlitba posvätného ruženca. Prívrženci tohto spoločenstva mu zostali verní aj po odchode z nemocnice.

„Potom začali vymýšľať, ako sa budú volať. Dohadovali sa prostredníctvom listov, pretože telefóny sa odpočúvali. A keďže aj sestra Lucia z Fatimy hovorila, že modlitba je mocnejšia ako atómová bomba, tak sa budú volať Zdravasový útok,“ objasnila rehoľníčka.

Napriek opatrnosti sa o nich dozvedela vtedajšia polícia. Raz za jednu pacientkou prišla Štátna bezpečnosť a hľadala u nej zbraň. Žena bola prekvapená. Keďže sa združenie volalo Zdravasový útok, tak príslušníci usúdili, že musí mať zbraň. „Chorá vtedy vytiahla ruženec a oni zahanbení odišli.“

Po tejto udalosti si spoločenstvo zmenilo názov a pôsobilo v utajení. Tak vznikla Rodina Nepoškvrnenej. „A trúfnem si povedať, že keby sestrička Bernadeta nebola

chorá, tak dnes by sme sa o Rodine Nepoškvrnenej nerozprávali,“ zamyslela sa sestra Alžbeta.

DUCHOVNÁ KYTICA

Rím oficiálne schválil Rodinu Nepoškvrnenej na základe vtedajšieho banskobystrického biskupa Rudolfa Baláza v roku 1991.

„Združenie schválil Ján Pavol II., ktorý pred koncom svojho života v roku 2003 sa stal členom Rodiny Nepoškvrnenej prostredníctvom biskupa Hnilicu.“ Sestra Bernadeta, alebo ako ju už počas života nazývali slovenská „Matka Tereza“, každý rok posielala Svätému Otcovi do Ríma duchovnú kyticu. Boli to modlitby, bolesti, utrpenia aj rôzne ťažkosti, ktoré členovia obetovali Bohu za pápeža a našich otcov biskupov.

„V jednom z listov, ktoré prišli, bolo napísané: Za pápeža obetujem to, že až do Vianoc nevybijem ani jedno pivo. Pre niekoho možno smiešne, ale pre niekoho, kto tých pív vypil viac ako jedno, to bola veľká obeta,“ zaspomínala si rehoľníčka z Vrúcka.

Keď pápež Pavol VI. dostal na Vianoce 1975 od Rodiny Nepoškvrnenej túto kyticu, povedal: „Dostal

Sestra Alžbeta Lukasová s dobrovoľníkmi Rodiny Nepoškvrnenej. Snímky: archív Rodiny Nepoškvrnenej

som na Vianoce mnoho darov, ale taký, aký mi prišiel zo Slovenska, som nedostal. A veľmi si ho cením.“ Spoločenstvo zostalo tejto tradícii verné dodnes.

RUŽENEC A KRÍŽ

Združenie má mariánsky charakter a členom môže byť ktokoľvek. Či už sú to chorí, starí a opustení, ale aj tí, ktorí svojou službou chcú pomáhať chorým a trpiacim. Podmienka prijatia je jednoduchá: denná modlitba ruženca.

Ďalším spoločným znakom je, že každý deň sa snažia duchovne stretnúť pod krížom. „Je to forma poďakovania Ježišovi za dar vykúpenia, za jeho smrť na kríži,“ objasnila sestra Alžbeta. „Krátko po páde totality bolo stretnutie laických hnutí v Bratislave, na ktorom sme spomenuli stretnutie pod krížom. A jedna pani z Londýna sa rozplakala. Povedala nám, že robí v domove dôchodcov. Hneď si predstavila svojich starých a chorých klientov – a že keď im povie, ako sa kdesi na neznámom Slovensku

|| Poznala chorých po mene, vedela, či potrebuje pomoc. Žiadneho človeka, ktorý by sa jej v konaní podobal, som doposiaľ nestretla.

chorí modlia pod krížom aj za nich, tak to bude sila.“

ŽIVOT MÁ ZMYSEL

Tým, že sestrička Bernadeta bola sama chorá, chodila roky o barľách, neskôr bola na vozíčku, bola vzorom a útechou pre ostatných. Lebo keď niekomu povedala, aby obetoval svoju chorobu, bolo to účinnejšie, akoby to počul od niekoho, kto nepozná ťažký životný údel. „Vedeli sme, že cez ňu Pán robí veľké veci. Jeden kňaz prišiel s veľmi peknou myšlienkou: Zamysleli ste sa nad tým, kolkým ľuďom ukázala, že ich život má zmysel a že majú pre koho a pre čo žiť?“

Viacerí im spätne písali, keď sa stali členmi Rodiny Nepoškvrenej, že sa pre nich nič nezmenilo a zároveň všetko. Vtedy totiž pocítili, že Boh má s nimi plán. Sestra Bernadeta nepochybne mala veľký vplyv a silu. Začala písať aj do väznic alebo odsúdených osobne navštívila. Niektorým sprostredkovala po náležitej príprave krst. Predtým väznice nemali svojho kňaza, preto sa sestrička Bernadeta snažila navštevovať väznice spolu s niektorým otcom biskupom alebo kňazom.

ČASOPIS – POSOL SPRÁV

Sestra Bernadeta mala charizmu, ktorou slúžila ľuďom. „Poznala ich po mene, vedela, kto je odkedy a na čo chorý, aké má doma podmienky, či potrebuje pomoc. Na toto bola úžasná a žiadneho človeka, ktorý by sa jej v konaní podobal, som doposiaľ nestretla.“ porozprávala sr. M. Alžbeta.

Zo začiatku s členmi udržiavala osobný alebo písomný kontakt. Neskôr však ich počet pribúdala a jej zdravotný stav sa zhoršoval. Preto sa hľadal spôsob, ako s chorými a tripiacimi ďalej komunikovať. A vznikol časopis *Rodina Nepoškvrenej*.

„Myšlienka jeho založenia dozrela pred Massabielskou jaskyňou v Lurdoch na púti v roku 1992. Tam vznikli aj prvé články, ktoré napísal kňaz Viliam Gabriel, ktorý sa stal prvým šéfredaktorom.“ Časopis funguje dodnes a jeho súčasťou je aj najčítanejšia rubrika *Svedectvá z kríža*.

LURDSKÁ PÚŤ

Veľkou túžbou sestry Bernadety bolo ísť s chorými na púť do Lúrd. Počas totality to však nebolo možné. Po páde režimu sestra Bernadeta urobila všetko preto, aby sa tento sen stal skutočnosťou.

„Napísala kňazovi, ktorý ako študent emigroval do Ríma. On mal totižto možnosť absolvovať taliansku púť do Lúrd ako sprievodca. Potom vo Vatikánskom rozhlase odkázal slovenským chorým, že sa boli učiť, ako sa robia púte chorých do Lúrd. A že raz tam pôjdu.“ Sestre Bernadete nebolo viac treba. Hneď sa toho chytila a chcela ísť. Napísala mu list: „Máme slobodu, slovenskí chorí chcú ísť do Lúrd.“

Odpovedal jej, že takáto púť sa pripravuje aspoň rok-dva dopredu. Ju to však neodradilo. Rodina Nepoškvrenej bola na tomto mariánskom pútnickom mieste vo Francúzsku po prvý raz v roku 1991. Prvý púť sprevádzali aj problémy, najmä dopravné. Keďže vagóny, ktoré vypravovali z Bratislavy, prepájali s medzinárodnými rýchlikmi, cesta trvala veľmi dlho. Potom však iniciatívu vzali do svojich rúk aj slovenskí železničiar. Odvtedy putujú slovenskí chorí do Lúrd osobitným vlakom.

SPOLOČENSTVO DOBROVOĽNÍKOV

K sestrám a chorým sa do Lúrd neskôr pridali dobrovoľníci. Sú medzi nimi lekári, zdravotníci či železničiar. Títo obetaví ľudia

Sestra Bernadeta s chorými. Jedným z jej cieľov bolo spojiť Slovensko nepretržitou reťazou ružencov.

Rodina Nepoškvrenej na púti chorých v Lurdoch. Ich spoločným znakom na púti sú modré šatky s logom Lúrd.

pomáhajú nielen pri púťach, ale aj pri iných akciách. Aby ich činnosť mohla byť čo najúčinnjšia, vzniklo Združenie dobrovoľníkov pri Rodine Nepoškvrenej.

„Majú formačné stretnutia a záväzok pomodliť sa denne ruženec. Skoro všetci sú členmi. Stretávame sa spolu, aby sme sa navzájom spoznávali. A, samozrejme, zistili, kto a čím môže prispieť pri organizácii púte, ale aj pri iných príležitostiach,“ vysvetlila sestra Alžbeta.

Mnohí z dobrovoľníkov tvoria celé rodiny, od starých rodičov po vnúčatá. „Tí, ktorí šli slúžiť na púť do Lúrd, nemohli nechať malé deti doma, tak ich vzali na púť a tam pomáhali, ako vedeli, i keď len nohy vyložiť na vozíček. A v nich tá chuť pomáhať zostala doteraz.“

Sestra Alžbeta povedala jednu veľmi peknú myšlienku svätého Vincenta. „Láska je vynaliezavá až nekonečne.“ A tú lásku veľkej rodiny šíria z Vrčicka do celého sveta. ■

VÝZNAM FATIMSKÝCH ZJAVENÍ JE DAŤ DO POHYBU SILY ZMENY NA DOBRO

Mocné znamenie z Covy da Iria

POKRAČOVANIE ZO STRANY 3

VÝZVA NA PRECITNUTIE

Profesorka sociálnej práce Mária Bielová, ktorá je takisto členkou Spoločenstva Fatima, porovnáva zjavenia vo Fatime a v Lurdoch. „Zjavenie v Lurdoch bolo pre ľudí zrozumiteľné. Okrem iného išlo o modlitbu posvätného ruženca a o nádej pre trpiacich, hlavne chorých. Fatima je iná. Znamená zásah do jadra ľudskej osoby a spoločnosti. Dáva impulz, aby sme precitli z letargie.“

Fatima pre ňu znamená hlavne slobodu milovať a hľadať pravdu. Encyklika Jána Pavla II. *Centesimus annus* o tom hovorí: „Spolužitie ľudí nie je zamerané ani na trh, ani na štát, pretože má samo v sebe jedinečnú hodnotu, ktorej má slúžiť štát i trh. Človek je predovšetkým bytosť, ktorá hľadá pravdu, usiluje sa ju žiť a hlbšie chápať vo vytrvalom dialógu, ktorý pojíma do seba minulé i budúce generácie.“

„Táto forma slobody a lásky pripravuje zavŕšenie zmyslu existencie každého človeka, spoločenstva a spoločenského systému v duchu Jánovej vízie z *Knihy zjavenia*: „Hľa, všetko robím nové“ (Zjv 21, 5). Pred týmto konečným zavŕšením je rozhodnutie človeka chcieť byť novým vo vnútri aj navonok,“ dodáva Mária Bielová.

VÝZVA NA MODLITBU

Kňaz Daniel Dian, ktorý ako duchovný slúži aj Rodine Nepoškvrnenej, vidí aktuálnosť Fatimy v permanentnom pôsobení Matky v spolupráci s jej deťmi na spásu človeka. „My, ktorí už nemáme žijúcu matku, chodíme na jej hrob s kvetom, no najmä s modlitbou v srdci, čo je tým najväčším prejavom nekončiacej lásky. Modlitba *Zdravas* v posvätnom ruženci nás spája s nebeskou Matkou i navzájom v duchovnom spoločenstve lásky,“ hovorí.

Vo svete, v ktorom rinčia zbrane, si podľa neho uvedomujeme

obrovský význam ruženca ako jedinej zbrane, ktorá by mala rinčať v rukách človeka. „Táto zbraň nerozsieva smrť, ale – ako to veľa rás vyjadril svätý Ján Pavol II. – vedie človeka do spoločenstva s Bohom.“

prosbu Panny Márie si zvlášť uvedomujeme vtedy, keď sa modlíme ruženec. „Lucia, Hyacinta a František sa modlili modlitbu, ktorú ich naučil anjel, a dnes sa ju na konci každého desiatka modlíme všetci:“

Zjavenie trom pastierikom sa ukázalo ako mocné znamenie, ktoré dodnes pozyva na uvažovanie a pokánie.

Ruženec však má predovšetkým pomáhať žiť vieru v praktickom živote. „Človek, ktorý uvažuje nad životom a dielom Ježiša Krista v duchovnej prítomnosti jeho Matky, nemôže byť nositeľom zloby, nenávisťi a smrti. Naopak, je horlivelom za život. V tom je pre mňa najväčšia aktuálnosť fatimského tajomstva – boj o záchranu človeka v službe Kristovi.“

VÝZVA NA ZÁCHRANU

Aj historik a publicista František Neupauer hovorí, že fatimskú

Veľký ruženec vo Fatime. Z tohto pútnického miesta zaznieva neustála výzva na jeho modlitbu.

Snímka: www.istockphoto.com

Práve teraz, keď vo svete zúri vojna,“ pripomína historik aktuálne udalosti.

V duchu slov Panny Márie z Fatimy chceme byť aj súčasťou zápasu o obrátenie Ruska, preto sa modlíme: Kráľovná pokoja, oroduj za nás. „Za tých, ktorí vraždia, no aj za duše obetí pred bránami večnosti. Naša prosba za tieto duše je našou misiou pri obrátení Ruska, je krokom k víťazstvu Nepoškvrnenej,“ pripomína František Neupauer.

VÝZVA NA LÁSKU

Generálny vikár Žilinskej diecézy Martin Kramara si pri rozhovoroch o fatimskom zjavení spomína na myšlienky pápeža Benedikta XVI. z homílie pri návšteve Fatimy v roku 2010. „Upriamil pozornosť na to, ako Panna Mária viedla troch malých vizionárov do hlbokého poznania trojičnej lásky. Teda doslova k ‚ochutnaniu‘ samotného Boha ako toho najkrajšieho, čo človek môže spoznať.“

Uvedomenie si lásky trojjediného Boha a jej opätovanie je kľúčom na všetky vážne problémy sveta. „Riešenia hľadáme všade možne, a aj tak opakovane zlyhávame. Panna Mária vo Fatime dala deťom zakúsiť Božiu lásku aj spoznať to, čo príde, ak človek voči nej ostane ľahostajným, chladným, zatvrdnutým.“

Zjavenie trom pastierikom sa podľa neho ukázalo ako mocné znamenie, ktoré dodnes pozyva na uvažovanie a pokánie. „V centre všetkého je láska Najsvätejšej Trojice a naša odpoveď na ňu. Práve z tohto dôvodu aj dnes, keď s obavamami pozeráme na neutíchajúce vojny a zlo zachvacujúce náš svet, je Fatima neustále aktuálna,“ uzatvára Martin Kramara.

GENERÁLNA AUDIENCIA

Naše srdce nie je prázdna ulica

Poznať seba samého nie je ľahké. Vyžaduje si to trpezlivú prácu, schopnosť zastaviť sa, rozoznávať, čím sýtíme naše vnútro. Na sebazpoznanie ako prostriedok rastu sa zamerlal Svätý Otec v ďalšej katechéze o rozlišovaní.

Námestie sv. Petra v stredu 5. októbra zalialo slnko. Pútnikov v hojnom počte pozdravil a požehnal pápež František z papamobilu. Na úvod generálnej audiencie pripomenul sviatok sv. Františka z Assisi, patróna Talianov, manželov, mládeže a chorých, a sv. Faustína Kowalskú. Vyzval, aby sme dôverovali Božiemu milosrdenstvu. V príhovore sa Svätý Otec sústredil na dôležitosť sebazpoznávania. Využil pritom myšlienku jezuitu Thomasa Greena i prirovnávanie k počítačovému heslu.

ZLOŽIŤ MASKU

Podľa hlavy Katolíckej cirkvi často nevieme rozlišovať, nevieme si vyberať, lebo sa dostatočne nepoznáme. Hlavnou prekážkou rozlišovania a rastu „nie je nehmatateľná prirodzenosť Boha, ale skutočnosť, že nepoznáme sami seba“. František povedal, že máme často tendenciu maskovať sa, a citoval Thomasa Greena: „Nechceme poznať seba samých takých, akí skutočne sme. Takmer všetci sa skrývame za masku, a to nielen pred ostatnými, ale

Svätý Otec sa na generálnej audiencii stretol aj s viacerými ľuďmi s hendikepom. Snímka: profimedia.sk

aj pri pohľade do zrkadla.“ Pohľad, ktorý máme na seba i na realitu, je často skreslený. „Uvedomiť si to je milosť“, prízvukuje Svätý Otec. Nevyhnutné je preto zastaviť sa, „vypnúť autopilota“. Tak môžeme skúmať svoje konanie, pocity, myšlienky, emócie.

KLÚČOVÉ SLOVO

Ak sa chceme dostať do počítača či programov, musíme poznať heslo. Pápež František však hovorí, že aj duchovný život má svoje heslá. Sú to „citlivé kľúčové slová, ktoré sa dotýkajú srdca“. Zdôrazňuje, že diabol o nich veľmi dobre vie. Preto

Nejestvuje nič, čo by zabránilo Otcovmu nežnému objatiu.

je dôležité, aby sme ich poznali aj my, „aby sme sa chránili pred lákavými slovami, aby sme rozpozнали, čo je skutočne podstatné“.

„Kolkokrát nás to, čo zaznie v televíznom programe alebo reklame, chyť za srdce? Som slobodný alebo

sa dávam viesť povrchnými sloganmi a momentálnymi provokáciami?“ pýta sa František.

ČO SÝTI MOJE SRDCE

Ako pomôcku na odpoveď pápež dáva spytovanie svedomia jednotlivého dňa prostredníctvom otázok: Aké veci sa dnes udiali v mojom srdci? Aké stopy zanechali? Čo ma zarmútilo? Čo mi spôsobilo radosť? Čo som urobil nepekné a ublížil tým druhým? Vyzýva nás zachovať si dobrý zvyk všimáť si priebeh pocitov, skúmať, čomu pripisujeme dôležitosť, čo hľadáme a čo sme napokon našli. Lebo naše srdce nie je prázdna ulica.

Za najdôležitejšie hlava Katolíckej cirkvi považuje „potravu srdca“. Čo sýti moje srdce? Tituly, kariéra, vzťahy? „Jedine Pán nám môže dať potvrdenie našej hodnoty. Hovorí nám to dennodenne z kríža. Zomrel za nás, aby nám ukázal, akí sme vzácní v jeho očiach.“ Svätý Otec ubezpečuje, že nejestvuje nič, čo by zabránilo Otcovmu nežnému objatiu.

V závere audiencie pápež František pozdravil skupiny pútnikov rozličných národov a povzbudil do vytrvalej modlitby za mier: „Neustále vyprosujeme dar pokoja.“ –VNSK–

ANJEL PÁNA

Dobrá cesta je odpočinok pre dušu

Svätý Otec predniesol krátky príhovor a pomodlil sa *Anjel Pána* v nedeľu 9. októbra na konci kanonizačnej slávnosti. Pred modlitbou sa poďakoval všetkým, ktorí si prišli uctiť nových svätcov. Osobitne pozdravil misionárov a misionárky sv. Karola Boromejského a saleziánov koadjutorov.

Pápež dal do pozornosti novú blahoslavenú kapucínsku klarisku Máriu Costanzu Panasovú. Žila v kláštore vo Fabriane od roku 1917 do roku 1963. František vyzdvihol jej otvorenosť: „Prijímala všetkých, ktorí zaklopali na dvere kláštora, a každému vlievala pokoj a nádej.“ Posledné roky jej života poznačila ťažká choroba. Svoje utrpenie obetovala za Druhý vatikánsky koncil, ktorého 60. výročie otvorenia sme si pripomenuli 11. októbra. „Nech nám blahoslavená Mária Costanza pomáha vždy dôverovať Bohu a byť ústretovými voči bližným.“

Hlava Katolíckej cirkvi v tejto súvislosti vyzvala poučiť sa z histórie: „Keď hovoríme o začiatku koncilu pred 60 rokmi, nemôžeme zabudnúť na nebezpečenstvo jadrovej vojny, ktoré vtedy hrozilo svetu. Prečo sa nepoučiť z histórie? Aj v tom čase boli konflikty a veľké napätia, ale zvolila sa mierová cesta.“ Ako potvrdenie svojich slov František citoval proroka Jeremiáša: „Zostaňte na cestách a viďte, skúmajte dávne chodníky; a kde je dobrá cesta, choďte po nej, tak si nájdete odpočinok pre dušu“ (Jer 6, 16).

Svätý Otec nezabudol ani na nevinné obeť masakra, ktorý sa odohral vo štvrtok 6. októbra v materskej škole v Thajske. „Ubezpečujem o svojich modlitbách za obeť šialeného činu násilia. S dotatím zverujem Otcovi života najmä malé deti a ich rodiny.“ –VNSK–

10 / Z DOMOVA

Filatelisti si uctili Vendelína Javorku

Pri príležitosti 140. výročia narodenia Vendelína Javorku, SJ, misionára jednoty medzi katolíckmi a pravoslávnyimi, vydal Klub filatelistov 52-46 Močenok príležitostnú poštovú pečiatku a lístok, ktoré budú od 7. do 17. októbra na pošte v Močenku. Okrem iného Vendelín Javorka pokrstil Silvestra Krčméryho a po návrate z gulagov bol s ním a s podzemnou Cirkvou v úzkom kontakte.

-TK KBS-

Charitná kaplnka má nový oltár a ambón

Generálny vikár Žilinskej diecézy Martin Kramara navštívil 4. októbra, na sviatok sv. Františka z Assisi, centrum Diecéznej charity Žilina, kde slávil svätú omšu. V charitnej kaplnke požehnal nový oltár a ambón.

-TK KBS-

Ukončili Rok sv. Edity Steinovej

Na Gymnázium sv. Edity Steinovej v Košiciach sa 4. októbra skončil mimoriadny rok venovaný patrónke školy, počas ktorého si pripomenuli 130 rokov od jej narodenia a 80 rokov od mučeníckej smrti. Školu navštívil košický pomocný biskup Marek Forgáč. V homílii svätej omše v Kostole Svätej rodiny pripomenul, že v súčasnosti sa rozmáha trend volať po tolerancii vo všetkých možných oblastiach, ale zabúda sa na „toleranciu voči krížu“. -TK KBS-

Nuncius prijal zasvätených

Apoštolský nuncius Nicola Girasoli prijal 6. októbra v Bratislave zástupcov zasvätených: Juraja Ďurneka, Renátu Jamborovú a Janu Kurkinovú. Nuncius sa zaujímal o život rehoľníkov, pričom vyjadril nádej, že žijú synodalitu. Zdôraznil, že ich veľký potenciál možno násobiť v každej chvíli, ak človek vychádza zo seba a nenechá si radostnú zvesť len pre seba.

-KVRPS.SK-

Boh študentom poslal kňaza

V nedeľu 2. októbra večer zasiahla Slovensko smutná správa o smrti mladých študentov na zastávke autobusu v Bratislave. Boh ani v tejto chvíli nenechal zomierajúcich študentov osamote. Svedčí o tom brat Damian, ktorý sa Božím riadením ocitol vo chvíli nehody na mieste.

Aj niekoľko dní po tragickej udalosti ľudia na miestach, kde študenti prišli o život, zapalujú sviečky a venujú im tichú spomienku.

Kapucínsky kňaz obetiam hneď udelil rozhrášenie a požehnanie. „Je to Božia láskavosť, že som tam mohol byť. Tešme sa z Božieho milosrdenstva!“ uviedol brat Damian Marian Szulowski pre *Katolícke noviny*.

Hneď na druhý deň po nehode sa počas pondelkovej večernej svätej omše podelil s veriacimi o svoje svedectvo, že Pán na nikoho nezapomadol. Na konci kázne, skôr ako povedal *amen*, prítomných na omši, ktorých tvorilo mnoho študentov bratislavských škôl, povzbudil, aby sa nebáli, ale radovali.

Ako povedal, dostal od Boha milosť, že sa práve v tom čase nachádzal na zastávke autobusu a mohol byť v ten večer užitočným Božím služobníkom. S radosťou v srdci dodal, že Boh sa o týchto mladých postaral.

V priebehu dní sa toto jeho poslanstvo rozšírilo medzi tisíce ľudí.

MODLILO SA CELÉ SLOVENSKO

Za obeť tragédie aj ich príbuzných sa modlili veriaci na celom Slovensku. Kňazi v Bratislavskej arcidiecéze za ne odsľúžili viacero svätých omší. Bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský sa za zomrelých študentov, ich rodinných príslušníkov aj za uzdravenie zranených modlil v pondelok vo františkánskom Kostole Zvestovania Pána.

„Bolesť z nečakaného úmrtia blízkej osoby je iste nevysloviteľná a tieto chvíle sú mimoriadne náročné. V týchto chvíľach si vzájomne pomáhame ľudskou blízkosťou, ale predovšetkým posilňovaním sa v nádeji na večný život v Božom domove,“ vyjadril sa pre TK KBS.

SVIEČKY STÁLE HORIA

Keďže sa nehoda stala neďaleko kapucínskeho kostola a kláštora, kňazi sa na miesto nešťastia vrátili viackrát. V pondelok večer sa pri stovkách horiacich sviečok spontánne stretli a modlili viacerí duchovní spolu s bratislavským pomocným biskupom Jozefom Halikom.

Biskup aj svoju popoludňajšiu kázeň v bratislavskom Kostole sv. Ladislava venoval smutnej udalosti. Apeloval tiež na problém závislosti, s ktorým bojuje mnoho Slovákov. Od toho sa potom odvíjajú aj ich kroky a životné smerovanie. Zároveň pripomenul, aby sme pamätali na biblické „*neviete ani dňa, ani hodiny*“ (Mt 25, 13).

-A5-

SNÍMKA: ERIKA LITVÁKOVÁ

Požehnanie pre všetky misijné aktivity

Pod vedením trnavského arcibiskupa Jána Oroscha sa 4. októbra v Trnave uskutočnilo zasadnutie Rady KBS pre misie. V homílii úvodnej svätej omše v kaplnke trnavského Arcibiskupského úradu vyzdvihol arcibiskup Orosch svedectvo slovenských misionárov,

ktorí pôsobia v mnohých krajinách sveta.

Na pracovnej časti stretnutia národný riaditeľ Pápežských misijných diel Ivan Kňaze predstavil katechetické a pastoračné pomôcky pre deti i dospelých. Zástupcovia rehoľných spoločností a inštitúcií informovali

o pripravovaných aktivitách k celosvetovému sláveniu Misijnej nedele 23. októbra a priblížili svedectvo misionárov a dobrovoľníkov v podporovaných projektoch.

Na záver zasadnutia udelil trnavský arcibiskup požehnanie pre všetky misijné aktivity. -TK KBS-

Vzácná návšteva na Slovensku

PODSEKRETÁR SYNODY BISKUPOV LUIS MARÍN DE SAN MARTÍN NAVŠTÍVIL V UPLYNULÝCH DŇOCH SLOVENSKO

Spolu s apoštolským nunciom Nicolom Girasolim a bratislavským arcibiskupom Stanislavom Zvolenským celebrouval 9. októbra svätú omšu v Katedrále sv. Martina v Bratislave.

Luis Marín de San Martín sa veriaciim prihovoral v homílii zameranej na nedeľné evanjelium o Ježišom uzdravení desiatich malomocných. „Boh je milosrdný Otec... vždy dáva prednosť poníženým a vylúčeným. Preto sa Ježiš nebojí, že sa k nemu priblížia malomocní, lebo prišiel práve pre takých, čo sú ako oni, aby ukázal skutočnosť Božieho milosrdenstva,“ vysvetlil hlavný celebrant.

Na margo vďačnosti povedal: „Teraz sa postavme na stranu toho, kto prijíma milosrdenstvo. Sme to práve my, čo sme boli uzdravení, spasení, odpustilo sa nám. Zrejme je, že nie pre naše zásluhy, ale pre lásku Boha ku každému z nás.“

Podľa slov Luisa Marína de San Martina evanjelium sústreďuje pozornosť na to, že iba jeden človek

z desiatich pochopí, že vzťah s Bohom sa zakladá na láske a milosti.

„Tento uzdravený sa vracia späť, obracia sa, lebo cíti, že to, čím je, a to, čo prijal, prichádza od Boha. Nemôže odpovedať ináč, než s vďakou a chválou spolu s túžbou stať sa Ježišovým učeníkom. Toto je Kristova Cirkev: nie Cirkev čistých a doko-

Luis Marín de San Martín slávi svätú omšu v Katedrále sv. Martina v Bratislave. Snímka: Peter Zimen

nalých, ale Cirkev obrátených, tých, čo sa otvoria Božej láske a dajú sa premieňať.“

-TK KBS-

Lateránska univerzita oslavuje

V stredu 5. októbra si svätou omšou pripomenuli 250. výročie založenia Pápežskej lateránskej univerzity. Predsedal jej veľký kancelár univerzity, kardinál vikár Angelo De Donatis. Rektor Vincenzo Buonomo hovoril o dvoch nových študijných cykloch: „Na jednej strane vychovávať skutočných tvorcov mieru, na strane druhej vychovávať tých, ktorí majú zodpovednosť za spoločný domov.“

-VNCZ-

Poškodené sochy vo Vatikáne

Americký turista minulý týždeň poškodil dve sochy v galérii Chiaramonti Vatikánskych múzeí. V rozčúlení zhodil na zem dve starorímske busty z 1. storočia. Diela okamžite zaistili v reštaurátorských laboratóriách pápežských galérií. Páchateľa, asi 60-ročného amerického turistu egyptského pôvodu, zatkli.

-VNCZ-

O svätosti v digitálnej ére

Svätosť dnes – to je téma medzinárodnej odbornej konferencie, ktorú organizovalo Dikastérium pre kauzy svätých. Konala sa od 3. do 6. októbra v Ríme na pôde Patristického inštitútu Agustinianum. Odborníci diskutovali o súčasnej definícii hrđinských čností a o povesti svätosti v kontexte digitálnej éry.

-VNSK-

Motto a logo cesty do Bahrajnu

Logo budúcej apoštolskej cesty tvoria vlajky Bahrajnského kráľovstva a Svätej stolice, ktoré sú štylizované ako dve dlane otvorené smerom k Bohu. Nápis *Pápež František* v modrej farbe naznačuje, že apoštolská cesta je zverená príhovoru Panny Márie, uctievanej pod titulom Panny Márie Arabskej. Motto návštevy *Pokoj na zemi ľuďom dobrej vôle* je inšpirované slovami anjelov z príbehu o Pánovom narodení v Lukášovom evanjeliu (porov. Lk 2, 14).

-VNCZ-

Titusova sila viery povzbudzuje

Pri príležitosti piateho výročia blahorečenia Titusa Zemana sa v jeho rodisku v Bratislave-Vajnoroch slávil ďakovné sväté omše. V piatok 30. septembra predsedal sláveniu Eucharistie provinciál saleziánov na Slovensku Peter Timko. V homílii sa prihovoral Jozef Slivoň, vicepostulátor blahorečenia Titusa Zemana.

„Keď oslavujeme svätého, neoslavujeme jeho, ale samého Krista, ktorý konal v jeho živote. Svätí a blahoslavení sú najkrajšou tvárou Cirkvi,“ povedal. Relikvie blahoslaveného Titusa Zemana sa nachádzajú už na viac ako 260 miestach na Slovensku a na približne 40 miestach v zahraničí. „Čaká sa na zázrak, aby sme mohli dona Titusa uctievať ako svätého,“ dodal vicepostulátor.

Ďakovnú svätú omšu slávil vo Vajnoroch v nedeľu 2. októbra aj

Bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský pri incenzovaní bočného oltára v Kostole Sedembolestnej Panny Márie vo Vajnoroch, kde je umiestnený relikviár bl. Titusa Zemana.

bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský. Priblížil štyri obrazy viery v živote Titusa Zemana.

„Po prvé: Ako chlapec sa mimoriadnym spôsobom uzdravil. Svojím presvedčením, že sa chce zasvätiť, dostáva do úzkych dospelých, či už v rodine, alebo aj u saleziánov. Po druhé: V čase, keď je učiteľom, úradu zakázu kríže v školách, on ich dá naspäť. Po tretie: Príde prenasledovanie a Titus si povie, že bude pomáhať Cirkvi a umožní mladým, aby sa mohli stať kňazmi. Prevádza mladých do zahraničia. Po štvrté: Pobyt vo väzení. My dnes konštatujeme, že bol tolko a tolko rokov vo väzení, lenže Titus sa roky dennodenne zobúdzal a uvedomoval si, že je vo väzení.“

-TK KBS-/SALEZIANI.SK

SNÍMKA: ČLOVEK A VIERA/MICHAL HALENÁR

12 / DUCHOVNÁ OBNOVA

VO FATIME PANNA MÁRIA ŽIADALA DETI, ABY SA KAŽDÝ DEŇ MODLILI RUŽENEC

Modlitba ruženca je mlčanlivá láska

Tajomná pani odetá v bielom sa pri poslednom zjavení vo Fatime predstavila ako Panna Mária Ružencová. Práve v modlitbe ruženca sú najhlbšie sprítomnené tajomstvá spásy. Jeho odriekaním sa do nich vnárame spolu s tou, ktorej sa Ježiš Kristus zjavil jedinečným spôsobom.

PETER ŠTÁLNIK

Len veľmi ťažko sa dá určiť počiatok úcty k Matke Božej. Ide skôr o proces, ktorý sa formoval celé stáročia. S istotou však môžeme povedať, že počiatky mariánskeho kultu siahajú až k prvotnej Cirkvi. Najväčší rozmer dosiahla mariánska úcta v stredoveku, čo sa prejavilo v počte i rozmanitosti mariánskych pobožností. Práve v tomto období vznikla jedna z najvýznamnejších modlitieb k Panne Márii – modlitba ruženca.

K tejto modlitbe nás pozvala aj samotná Matka Božia počas zjavení vo Fatime. Od 13. mája 1917, keď sa zjavila trom malým pastierikom Lucii, Hyacinte a Františkovi prvýkrát, pri každom ďalšom zjavení naliehavo žiadala deti, aby sa každý deň modlili ružencem.

DIALÓG S BOHOM

Modlitba nie je len akýsi mystický proces, počas ktorého voláme k nejakej neosobnej sile. Nie je to ani prostriedok moci, ktorou privolávame veci do nášho života tým, že ich nariadujeme Bohu vykonať. Modlitba je komunikácia s ním a predpokladá dve roviny: rozprávanie a počúvanie.

Obe tieto skutočnosti sa odohrávajú v srdci človeka, preto sa o modlitbe hovorí ako o pozdvižení srdca k Bohu. V každom prípade nie je jednoduché zadefinovať modlitbu v jej plnosti, lebo má mnoho podôb. Kam teda môžeme v rámci pestrej ponuky rôznych modlitieb a pobožností zaradiť modlitbu ruženca?

KONTEMPLATÍVNA MODLITBA

Ružec jednoznačne patrí medzi kontemplatívne modlitby. V tomto bode je dôležité vnímať rozdiel medzi rozjímaním (meditáciou) a kontempláciou. Môžeme mať pocit, že oba termíny označujú to isté, ale bližší pohľad nám odhalí, že to tak nie je, ide o iný prístup v modlitbe k Bohu.

Katechizmus Katolíckej cirkvi definuje rozjímanie (meditáciu) predovšetkým ako hľadanie. „Ľudský duch sa usiluje pochopiť dôvod a spôsob kresťanského života, aby súhlasil s tým a odpovedal na to, čo žiada Pán“ (KKC 2705).

Na druhej strane kontemplácia je, slovami sv. Terézie z Avily, prežívaním blízkeho priateľstva. Kontemplotovať teda znamená vytvoriť si priestor na samotu s tým, o ktorom vieme, že nás má rád. Ja sa pozerám na neho a on sa pozerá na mňa – vysvetlil sedliak z Arsu svojmu farárovi, keď sa modlieval pred svätostánkom.

Teológ Karl Rahner definuje kontempláciu ako nerušené zotrvávanie duše v Božej prítomnosti. Dodáva však, že v určitých štádiách sa plody kontemplácie prejavujú ako stavy vyprahnutosti či temnej noci, pretože človek sa zbavuje svojho zamierania na vonkajšie prostredie. Svätec a mystik Ján z Kríža v diele *Temná noc* píše základnú poučku kontemplácie: „Úplne stačí v pokoji a v tichu zamerať svoju pozornosť a lásku na Boha.“

Pripomeňme si aj katechizmovú definíciu kontemplatívnej modlitby: „Je to pohľad viery upretý na Ježiša, počúva-

nie Božieho slova, mlčanlivá láska. Kontemplatívna modlitba uskutočňuje zjednotenie s Kristovou modlitbou v takej miere, v akej nám dáva účasť na jeho tajomstve“ (KKC 2724).

V kontemplatívnej modlitbe teda kontemplotujeme „Niekoľko“, osobu, Boha samého. Zjednodušene môžeme povedať, že rozjímanie (meditácia) nám pomáha Boha poznať a kontemplácia nám pomáha Boha milovať.

KRISTUS UPROSTRED

Jedinečnosť ruženca spočíva v tom, že ide o modlitbu, pri ktorej kontemplotujeme všetky základné udalosti spásy v Kristovi – od jeho panenského počatia až po veľkonočné tajomstvo, ktorého účinky sa rozlievajú na Cirkev. Ružec je modlitba, uprostred ktorej nestojí Mária, ale Kristus.

Zdravas je mariánska modlitba, v ktorej strede sa nachádza Ježiš, jeho sväté meno, čo dodáva ružencu kristologický charakter. Tichým a pomalým odriekaním *Zdravasov* sme vtiahnutí do jednotlivých tajomstiev Krista.

Bez kontemplácie je však ružec „telo bez duše“ a „môže sa stať roztržitým a bezduchým opakovaním formuliek, ktoré je v rozpore s týmto napomenutím Ježiša Krista: Keď sa modlíte, nehovorte veľa ako pohanovia. Myslia si, že budú vypočutí pre svoju mnohovravnosť“, zdôrazňuje pápež Pavol VI. v apoštolskej exhortácii *Marialis cultus*.

**Modliť sa ružec znamená
konať podobne ako Mária,
čiže pozeráť sa na udalosti života
očami viery v jej Syna.**

Ak chceme hľadať niekoho, kto by mal byť pre nás príkladom kontemplácie Kristovej tváre, tak je ním jednoznačne jeho Matka Mária. „Kontemplácia Krista má v Márii neprekonateľný vzor. Synova tvár patrí jedinečným spôsobom Márii. V jej lone bol predsa utvorený a od nej dostal ľudskú podobu, ktorá poukazuje na ešte väčšiu duchovnú blízkosť. Ešte nikto nikdy sa nevenoval kontemplácii Kristovej tváre tak verne ako Mária,“ pripomína sv. Ján Pavol II. v apoštolskom liste *Rosarium Virginis Mariae*.

OČAMI PANNY MÁRIE

Máriine oči boli upriamené na Synovu tvár počas celého jej života. Od narodenia v Betleheme cez jeho hľadanie v Jeruzaleme, ako aj počas jeho prvého znamenia v Káne Galilejskej. Mária neodvrátila svoj pohľad od Syna ani vtedy, keď trpel na kríži. Preto mohol jej pohľad vo veľkonočné ráno zažiť radostou zo zmŕtvychvstania a nakoniec, v deň Turíc, to bol pohľad zapálený vyliatím Ducha.

Kontemplotovať znamenalo pre Máriu pozeráť na udalosti života očami viery. Práve preto, že ružec vychádza z Má-

PETER ŠTÁLNIK (41)

farár farnosti
Zlaté Moravce

Snímka: Peter Slovák

|| Ruženec nás tajomným spôsobom stavia po Máriinom boku a ona nás formuje, aby v nás bol Kristus úplne stvárnený.

riinej vlastnej skúsenosti, je vynikajúcou kontemplatívnou modlitbou. Modliť sa ho znamená konať podobne ako Mária, čiže pozeráť sa na udalosti života očami viery v jej Syna.

To si vyžaduje, aby sme sa pred modlitbou či už celého ruženca, alebo jedného desiatka náležite stíšili, uvoľnili sa a uvedomili si, že sa ideme modliť. Ruženec si už svojou povahou vyžaduje čas na pokojné recitovanie jednotlivých *Zdravasov*.

Tak sa modliaci človek môže ponárať do tajomstiev Ježišovho života a pozeráť sa na ne očami tej, ktorá bola Pánovi zo všetkých najbližšia. Je to možnosť čerpať silu a pokoj z jednotlivých tajomstiev, ktoré v modlitbe kontemplujeme.

V MÁRIINEJ ŠKOLE

Úlohou každého kresťana je nasledovať Krista a postupne sa približovať k jeho postojom a skutkom. Dosiahnuť tento náročný ideál pripodobnenia sa Kristovi sa usilujeme na duchovnej ceste ruženca, založeného na neprestajnej kontemplácii Kristovej tváre v Máriinej prítomnosti.

Ruženec nás tajomným spôsobom stavia po jej boku a ona nás formuje, aby v nás bol Kristus úplne stvárnený. Skrze modlitbu ruženca vstupujeme do Máriinej školy, v ktorej nás učí zakúšať hĺbku Ježišovej lásky a získavame tak mnoho milostí. Mária nám preukazuje neustálu materinskú starostlivosť, do ktorej nás zveril umierajúci Spasiteľ na kríži v osobe milovaného učeníka: „Žena, hľa, tvoj syn!“ (Jn 19, 26).

PRAMEŇ POKOJA A DÔVERY

Modliť sa znamená žiť vierou, nádejou a láskou. Ruženec je buď modlitbou lásky, alebo nie je ružencom. Naznačuje nám to už samotný jeho názov. Ruženec znamená veniec ruží, ktorý kresťania touto modlitbou vajú Kristovi a jeho Matke. A ruža je symbolom lásky.

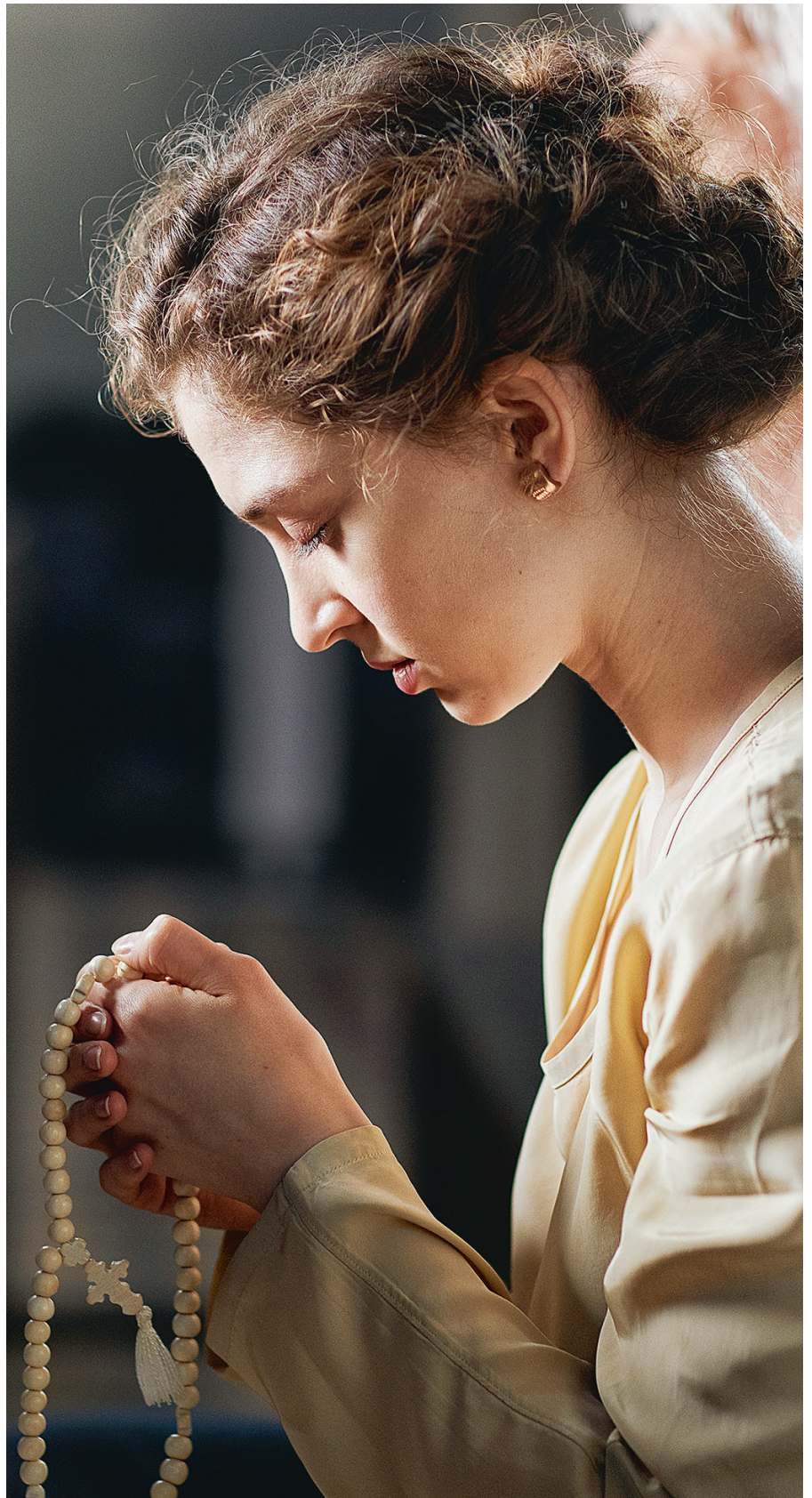
Kto sa chce modliť dobre, rýchlo zistí, akým požehnaním sa pre neho modlitba ruženca stáva. Vo viere a s láskou sa pozeráme na Ježišovu tvár, ktorá nám vo chvíľach našich trápení či duchovnej suchoty dodáva silu ísť ďalej.

Ruženec je modlitba, ktorá liturgicky slávené tajomstvo prenáša do osobného života a stáva sa prameňom pokoja a dôvery. Je to modlitba, ktorá v sebe spája jednoduchosť ľudovej modlitby, ale aj hĺbku teologickej modlitby pre tých, ktorí cítia potrebu hlbšej kontemplácie. Všetky tieto okolnosti robia z ruženca skutočnú duchovnú hodnotu, ktorej cieľom je byť pri Ježišovi a jeho Matke.

Cirkev tejto tradičnej modlitbe vždy pripisovala mimoriadnu silu a jej spoločnému, vytrvalému odriekaniu zverovala tie najťažšie problémy. Preto aj my dnes s dôverou zverme sile tejto modlitby všetky problémy nášho života, či už na úrovni osobnej, rodinnej alebo celospoločenskej. Panna Mária, Kráľovná posvätného ruženca, oroduj za nás. ■

Vezmime do rúk ruženec, nie je to stratený čas.

Ilustračná snímka: www.istockphoto.com

Traja pastierikovia z Fatimy

Sedemročná Hyacinta, deväťročný František a o rok staršia Lucia. Tri deti, ktoré si v roku 1917 vytrpeli urážky, zosmiešňovanie i obety, aby cez ne Panna Mária odovzdala svetu veľké posolstvá. Dve z nich sú už sväté, sestra Lucia čaká na blahorečenie.

Portugalským deťom Hyacinte Martovej (vľavo), Lucii Santosovej (v strede) a Františkovi Martovi (vpravo) sa od 13. mája do 13. októbra 1917 zjavovala v údolí Cova da Iria neďaleko Fatimy Panna Mária.

Jednoduché portugalské deti. Pastierikovia, ktorí nevedeli čítať ani písať. A predsa mal s nimi Boh veľký plán.

HYACINTA MARTOVÁ

Najmladšou z trojice detí bola Hyacinta. Narodila sa v marci 1910 a počas zjavení všetko počula aj videla, no s anjelom ani Pannou Máriou nehovorila.

Všetky obety a modlitby prinášala za druhých. Za obrátenie hriešnikov a ako zadostučinenie za urážky Nepoškvrneného Srdca Panny Márie. Rok po zjaveniach ochorela aj spolu s bratom Františkom. Stali sa obeťami španielskej chrípky.

Hyacintu viackrát previezli do nemocnice s hnisavým zápalom pľúc, trpela veľkými bolesťami. Zomrela 20. februára 1920. Pápež Ján Pavol II. ju spolu s jej bratom Františkom v roku 2000 blahorečil. Za svätých ich vyhlásil pápež František v roku 2017.

FRANTIŠEK MARTO

Na svet prišiel v júni 1908. Videl anjela i Pannu Máriu, no nepočul ich. Jeho poslaním bolo utešovať Boha. „Bol som rád, keď som videl anjela, ale omnoho radšej som videl našu Pani. Ale najradšej som videl nášho Pána vo svetle z našej Pani, ktoré prenikalo naše srdcia.“

Aj počas ťažkej choroby bol veselý a pokojný. „Trpím, aby som oslávil Ježiša Krista, ktorý sa z lásky obetoval za nás a čoskoro ma vezme k sebe do neba.“ Vzal ho 4. apríla 1919.

LUCIA SANTOSOVÁ

Najstaršou z pastierikov bola ich sesternica Lucia. Narodila sa v marci 1907. Ako jediná z nich sa s Pannou Máriou aj rozprávala. Rodina ňou po zjaveniach pohrdala a pokladali ju za klamárku. No Ježiš si ju vybral, aby svetu odovzdávala posolstvá o Márii, hlavne o jej Nepoškvrnenom Srdci.

Keď jej Panna Mária povedala, že onedlho vezme k sebe Hyacintu aj Františka a ona zostane sama, zosmutnela, no Mária ju povzbudila: „Moje Nepoškvrnené Srdce bude tvojím útočiskom a cestou, ktorá ťa povedie k Bohu.“

Neskôr vstúpila do kláštora, kde zažila viaceré zjavenia Panny Márie aj s Dieťaťom Ježišom. Hovorila o zasvätení Ruska jej Nepoškvrnenému Srdcu aj o praktizovaní pobožností počas prvých sobôt v mesiaci. Do Fatimy sa vrátila viackrát, najmä počas pápežských pútí či blahorečenia jej bratranca a sesternice.

Sestra Lucia zomrela vo februári 2005 v karmelitánskom kláštore Santa Teresa v Coimbre, kde žila od roku 1948. Tri roky po smrti sa začal proces jej blahorečenia, v roku 2017 dostala titul Božia služobnica.

Zachrániť čo najviac duší

Akokoľvek ľudia naliehali na pastierikov, aby povedali, čo sa stalo, nevymámili z nich jediné slovo. Len ich poblednuté tváre prezrádzali, že sa udialo niečo veľmi vážne. Deťmi, hlavne Hyacintou, to nevýslovne otriaslo. Často sa zastavovala a premýšľala. Keď sa jej ľudia pýtali, na čo myslí, odpovedala: „Na peklo! Ide tam toľko ľudí!“

„Videnie pekla napĺňalo Hyacintu takou hrôzou, že všetky skutky kajúcnosti a sebazaprenia sa jej zdali ničím, len aby mohla zachrániť niekoľko duší pred peklom.“ Inokedy prejavovala hlboký súcit so zavrnutými a pýtala sa, či peklo ozaj ani po mnohých rokoch neskončí. Lucia, vďaka domácejmu katechizmu dobre poučená o pravdách viery, objasňovala jej pochybnosti.

MANUEL FERNANDO SILVA: FATIMSKÉ TAJOMSTVO, SSV, TRNAVA 2018, S. 222

Veriaci pred fatimskou Bazilikou Panny Márie Ružencovej. Niektorí sa do chrámu presúvajú aj na kolenách. Modlia sa pritom ruženec. Snímka: istockphoto.com

Sesternice Hyacinta Martová (vľavo) a Lucia Santosová (vpravo) nezostali po zjaveniach dlho spolu. Hyacinta zomrela v roku 1920, Panna Mária jej dopredu avizovala deň i hodinu smrti. Lucia zo všetkých vizionárov žila najdlhšie. Zomrela v roku 2005 vo veku 97 rokov. Panna Mária jej povedala, že si ju na svete nechá dlhšie: „Ježiš si želá použiť si ťa ako nástroj, aby ma poznali a milovali. Chce zaviesť vo svete úctu k môjmu Nepoškvrnenému Srdcu. Tomu, kto ju prijme, sľubujem spásu, tieto duše budú Bohom milované ako kvety, ktorými sa zdobí Boží trón.“

Snímka: wikimedia commons/volné dielo

Dnešná Kaplnka zjavení stojí na mieste, kde sa 13. mája 1917 zjavila trom deťom Panna Mária. Okolo poludnia uvideli jasné svetlo a nad dubom krásnu žiarivú Pani s ružencom v rukách. Vyzvala ich na dennú modlitbu ruženca a pozvala ich, aby sa na toto miesto vracali vždy 13. deň v mesiaci počas ďalších piatich mesiacov. Snímka: Andrea Predajňová

Fatima je stále aktuálna

Silný príbeh, ktorý nemôžete prestať pozerať. *Fatima* (2020) je film, pri ktorom zabudnete na okolitý svet. Výraznou mierou k jeho úspechu prispeli bravúrnymi výkonmi talentovaní detskí herci i zvučné hollywoodske mená. To, čo v divákoch na celom svete rezonuje, je stále aktuálne posolstvo mieru.

Od fatimských zjavení Panny Márie uplynulo už 105 rokov. No vo svete akoby sa nič nezmenilo. Vtedy epidémia španielskej chrípky zabila milióny ľudí. Dnešný svet stále bojuje s kovidom. V roku 1917 ešte zúrili hrozné boje prvej svetovej vojny. Od februára 2022 píše svoje dejiny vojnový konflikt na Ukrajine.

Ešte čosi tu má výrazné prepojenie so súčasnosťou. Miestny kňaz tento fakt vysvetľuje Luciinej matke: „Teraz všetko súvisiace s náboženstvom mnohí vnímajú zle.“

A do minulého i moderného sveta plného zloby, nenávisť, zabíjania, utrpenia, bolesti, smútku a chaosu zaznieva nonstop aktuálna výzva na modlitbu za pokoj a mier. Aj preto ani dva roky od premiéry film *Fatima* nezostarol. Jeho posolstvo nezapadlo prachom. Naopak: je čoraz naliehavšie.

PRE VERIACICH I NEVERIACICH

Producent James T. Volk hovorí, že *Fatima* je film, ktorý má inšpirovať

Režisér Marco Pontecorvo inštruuje Stephanie Gil, ktorá stvárnila Luciu.

ľudí, aby spoločne pracovali na lepšom svete. Podľa Volkových slov režisér Marco Pontecorvo natočil film pre veriacich i neveriacich. „Odviedol fenomenálnu prácu, aj keď pred ním stála mimoriadne náročná úloha,“ tvrdí producent.

„Počas prvej svetovej vojny sa ľudia navzájom zabíjali v počtoch, ktoré boli predtým neslýchané. Poslaním fatimských detí bolo odvrátiť svet od tejto diabolskej cesty, aby sa ľudia vrátili k Bohu, a tak uzdravili svoju krajinu. Toto posolstvo platí rovnako dnes ako predtým,“ vysvetľuje James T. Volk.

Marco Pontecorvo zdôrazňuje, že jeho film prináša univerzálnu myšlienku – všetci musíme zmeniť svoje správanie, aby sme ukončili násilie a šílenstvo vojny.

SVET POSOLSTVU NENAČÚVA

Výzva na modlitbu za mier zaznieva už na začiatku filmu, keď sa Lucii zjavuje anjel, ktorý sa predstavuje ako anjel mieru, anjel Portugalska. Aj Panna Mária pri prvom zjavení apeluje na deti: „Modlite sa každý deň ruženec, aby vo svete opäť za-

Posolstvo mieru a nádeje pre svet

V roku 2020 dostalo Slovensko špeciálnu výnimku uviesť film *Fatima* do kín ako prvá krajina na svete. Veľkú zásluhu na tom mala MARTINA LIŠKOVÁ, konateľka spoločnosti, ktorá u nás film distribuovala. Rozprávali sme sa spolu o *Fatime* filmovej i tej skutočnej.

Aké spomienky vo vás vyvoláva vaša púť do Fatimy?

Navštívila som ju v roku 2017, na sté výročie zjavení. Z púte mi navždy zostanú v pamäti najmä večerné procesie tisícok ľudí z celého sveta so sviecami v rukách, spojených v modlitbe. Bol to veľmi silný duchovný zážitok. Umocnený tým, že to bol dar od ocka, ako pamiatka na našu maminku. Keď stratíte milovaného blízkeho, bolesť a smútok sú prirodzené. Nesnažila som sa ich prekonať. Učila som sa ich len prijať.

Zverovali ste dušu svojej mamičky Panne Márii Fatimskej?

Maminka bola hlboko veriaci človek. Často spomínala na svoju tetu Máriu, rehoľnú sestru Svätého kríža, mala ju veľmi rada. Ako mladé dievča sa rozhodla ísť cestou kríža a vstúpila do rehole, kde prijala meno sestra Vitalis. Ešte netušila, aké utrpenie a príkorie im vtedajší režim pripraví. Po vykonštruovaných obvineniach a zinscenovanom procese ju spolu s ďalšími sestrami odsúdili na štrnásť rokov väzenia. Maminka často spomínala, aká vyrovnaná,

s pokorou niesla svoj kríž a len pevná viera jej pomáhala prežiť toto utrpenie. Rovnako ako našej maminke. Vo *Fatime* som v modlitbách myslela na obe tieto silné ženy.

Film *Fatima* je aj o vzťahu dcéry s matkou. Aký ste mali vzťah vo svoju mamičkou? A aký vzťah máte s nebeskou Matkou?

Vrúcny a nedokonalý. S oboma. Kto poznal našu maminku, vie, že bola láskavý a dobrý človek, pokorný a citlivý, pomohla každému, komu mohla. Ona bola pre mňa dokona-

lá láska. Ja som bola len nedokonalá dcéra.

Panna Mária sa vo *Fatime* predstavila ako Kráľovná posvätného ruženca. Patrí ruženec k vašim obľúbeným modlitbám?

Áno, pamätám si dodnes, ako sme sa ho s maminkou spoločne modlili v Marianke.

Výraznou mierou ste sa zaslúžili o to, aby mohol mať film *Fatima* premiéru práve na Slovensku. Ako sa vám to podarilo?

Mama, otec a dcéra Santosovci v jednej z dojímavých scén.

Santosovci: Lúcia Moniz (Maria Rosa), Marco D'Almeida (António) a Stephanie Gil (Lucia) s Martovcami: Alejandra Howard (Hyacinta), Jorge Lamelas (František), Carla Chambel (Olímpia) a Elmano Sancho (Manuel). Snímky: FOX MEDIA GROUP, s. r. o., Banská Bystrica

vládol mier a aby sa skončila vojna. Svet potrebuje mier.“

„Zdá sa, že svet nenačúval tomuto posolstvu pokoja,“ konštatuje sestra Lucia v rozhovore so skeptickým profesorom Nicholom, keď ju v roku 1989 navštívi v kláštore.

Sestra Lucia sa v spomienkach vracia do roku 1917, keď spolu s bratrancom Františkom a sesternicou Hyacintou pozdravovali Pannu Máriu hlasným *Ave* a ráтали ozveny. Keď spolu s mamou plné obáv a úzkosti počúvali mená vojakov, ktorí padli v boji, či medzi nimi nebude Luciin brat Manuel. Keď množstvo ľudí, ktorí doputovali do Fatimy, zničilo San-

tosovcom úrodu na poli. Keď sa proti svedectvu troch detí o mariánskych zjaveniach postavila vtedajšia portugalská vládna politika, starosta ich uväznil a zavolať psychiatra, aby došvedčil, že deti klamú. Keď slnko tancovalo a mnohí uverili.

DCÉRA VERZUS MAMA

Film *Fatima* však nie je iba o vojne a mieri. „Je to aj ľudský príbeh o mladej dievčine, o jej vzťahu s matkou a o tom, ako môže spochybňovanie viery viesť k ešte silnejšej viere,“ predstavuje režisér ďalší rozmer filmu.

Maria Rosa, mama najstaršej z malých vizionárov Lucie, je hlboko ve-

riaca žena. No nemôže uveriť, že by sa Panna Mária zjavila práve jej dcére. Skúša Luciu presvedčiť podobrom i mocou rodičovskej autority, aby sa priznala, že si zjavenie vymyslela. Lenže sú tu ďalšie dve deti – Hyacinta a František, ktoré krásnu Pani videli. Napriek všetkým obvineniam z podvodu si pastierikovia zachovávajú vnútorný pokoj, modlia sa a obetujú sa za hriešnikov.

Keď je Maria Rosa ťažko chorá, Lucia ide kolenačky na miesto zjavenia Panny Márie. Je to jedna z najsilnejších a najdojímavejších scén, pri ktorej divák počuje iba Luciin dych a jemnú, citlivú hudbu.

NA HRANICI CHÁPANIA

Pôsobivú hudbu skomponoval Paolo Buonvino. Vráťane záverečnej piesne *Gratia plena*, ktorú naspieval Andrea Bocelli. Ak ju však chcete počuť celú, treba dopozerat až do konca záverečné titulky.

Vo viacerých divákoch strhujúca dráma o udalostiach, ktoré poznačili celý svet, iste spustí lavínu otázok. Predovšetkým o viere, zázrakoch, zjaveniach a vizionároch. No azda každý človek, pokiaľ bude premýšľať, zistí, že slová, ktoré zaznejú vo filme – „Viera sa začína na hranici chápania“ – majú čosi do seba.

ZUZANA ARTIMOVÁ

Keď som zistila, že sa pripravuje nové filmové spracovanie tohto príbehu, veľmi som si priała, aby film mohli vidieť aj diváci na Slovensku. Získať práva pre naše územie trvalo viac ako dva roky. Situáciu s uvedením filmu navyše komplikovala pandémia a pôvodný termín sa niekoľkokrát presúval. Veľké filmové produkcie sú totiž viazané na takzvaný *holdback* – to znamená, že žiadna krajina nemôže uviesť film do kín skôr ako Spojené štáty americké alebo krajina pôvodu. My sme však napísali list producentom a vysvetlili im, aké nesmierne dôležité je priniesť tento príbeh práve v týchto náročných časoch. Producenti nás vypočuli a Slovensko dostalo špeciálnu výnimku uviesť tento film do kín ako prvá krajina na svete.

Film u nás zaznamenal obrovský úspech, dodnes je žiadaný a pozevaný. V čom je tajomstvo jeho úspechu?

Po filmárskej stránke je príbeh spracovaný veľmi citlivo a vkusne, má skvelú kameru, pôsobivú hudbu. Nie je len chronologickým zradením historických faktov, ale aj akousi psychologickou sondou do duše malej Lucie a jej vzťahov s rodinou a okolím.

V čase zjavení ničila svet prvá svetová vojna a španielska chrípka, dnes je to vojnový konflikt na Ukrajine a koronavírus. Do tejto situácie vtedy i teraz znejú výzvy na modlitby za mier. Sú vo filme aj iné naliehavé prepojenia na súčasnosť?

Americký producent James T. Volk sa v istom interview vyjadril, že

tento príbeh môže byť univerzálnym mostom medzi ľuďmi akejkoľvek viery. „Nevinnosť troch detí pomohla rozšíriť posolstvo mieru a nádeje celej generácii. Možno to dokáže i dnes.“ Keď sa ohliadneme za uplynulým rokom, vidíme potrebu mieru, vzájomného porozumenia a rešpektu ako skutočne esenciálnu i v dnešných časoch. Preto je posolstvo z Fatimy univerzálne a plné inšpirácie pre divákov všetkých vekových kategórií, rok čo rok.

Prečo by si film mal pozrieť aj neveriaci človek?

Lebo ako to vyjadril režisér Marco Pontecorvo, v tomto filme môžu nájsť aj niečo pre seba, univerzálne posolstvo, „myšlienku, že všetci musíme zmeniť svoje správanie

tak, aby sa ukončilo násilie a šialenstvo vojny“.

A o čom je film *Fatima* pre vás?

Pre mňa je to príbeh o sile viery, o potrebe vrátiť sa k Bohu, o nutnosti zmeny v každom z nás, o posolstve mieru, ale aj o nádeji. Je to príbeh, ktorý je mimoriadne aktuálny práve v dnešnej dobe.

PRIPRÁVILA: ZUZANA ARTIMOVÁ

MARTINA LIŠKOVÁ

konateľka
distribučnej filmovej
spoločnosti

Snímka: archív –ML–

TROŠKA DO ROŽKA

Mária

Viackrát som sa stretla s vetou: „Odpúšťam, ale nezabúdam.“ Premýšľala som, či tieto slová hovoria o skutočnom odpustení. Či to nie je iba fráza, ktorou človek pohladí svoje svedomie, no vnútri zostáva zlomený, keďže „nezabúda“.

Myslím, že každý z nás sa v živote stretol so situáciou, keď mu bolo ublížené; keď vedel, že právo je na jeho strane, no zároveň vnímal, že v danom momente nedokáže nič urobiť.

V tomto duchu som si spomenula na sfilmovaný životopis o sv. Márii Gorettiovej, ktorú rodičia viedli k tomu, aby v srdci neprechovávala nenávisť a učila sa rýchlo odpúšťať. Lebo v opačnom prípade ju nenávisť a neodpustenie rozozherú ako žieravina. Samozrejme, nemusí to byť vždy jednoduché, ale myslím, že kľúčom

k odpusteniu je rozhodnutie. Okamih, keď si povieme, že tento krok urobiť chceme, ale sme slabí a sami to nedokážeme.

Aj Ježiš, kým bol na zemi, bol odsudzovaný, nie každým pochopený, až napokon skončil na kríži. No napriek tomu odpustil svojim nepriateľom. Nemusel, ale chcel. Dokonca svojho Otca na dreve kríža prosil, aby tým, ktorí mu ublížili, odpustil, lebo nevedia, čo robia.

Nech už prechádzame čímkoľvek, pokúsme sa uvoľniť puto neodpustenia. Vezme, že Boh je stále pri nás, pozná naše myšlienky a ako starostlivý Otec nás nenechá trápiť sa a podá nám pomocnú ruku.

Máme však slobodnú vôľu, nie sme bábky na motúzikoch. On, hoci nerobí nič proti našej vôli, je nám vždy nápomocný. Len od nás potrebuje počuť: „Ježišu, prosím, pomôž...“

MÁRIA SENEKOVÁ,

SOCIÁLNOPRÁVNA PORADKYŇA

PRIDAJ SA K NÁM. NAŠE KONTÁ NA FACEBOOKU SA VOLAJÚ KATOLÍCKE NOVINY A MLADÝM KN

ČO STE (NE)VEDELI

Ľadové medvede môžu vyhynúť skôr, ako si myslíme. Ľady v Arktíde sa od konca 70. rokov každých desať rokov zmenšujú o približne trinásť percent. Problém je to najmä pre ľadové medvede, ale aj tulene či mrože, pretože prichádzajú o domov. Keďže sa ľad topí, medvede sú nútené prechádzať väčšie vzdialenosti, aby našli potravu pre mláďatá i pre seba. V štúdiu uverejnenej v publikácii *Nature Climate Change* odhadli vedci vývoj medvedov v nasledujúcich desaťročiach, pričom skúmali vplyv klesajúceho ľadu na ich schopnosť prežiť. Štúdia predpokladá, že ak sa nič nezmení, približne v roku 2100 vyhynú takmer všetky populácie ľadových medvedov.

—MG—, SNÍMKA: PROFIMEDIA.SK

Týždeň dobrovoľníctva

Do národnej kampane Týždeň dobrovoľníctva 2022 sa zapojilo takmer dvesto organizácií s vyše tritisíc účastníkmi.

Dobrovoľníci pomáhali pri maľovaní plotov, distribúcií potravinovej pomoci pre ľudí v núdzi, ale aj inými rozmanitými aktivitami.

V poradí už 14. ročník národnej kampane Týždeň dobrovoľníctva zorganizovala od 16. do 22. septembra Platforma dobrovoľníckych centier a organizácií spolu s krajskými dobrovoľníckymi centrami.

Tohtoroční účastníci venovali celkovo takmer 10 000 hodín svojho času. Pri prepočte na ekonomickú hodnotu práce to predstavuje vyše 53-tisíc eur venovaných dobrovoľníctvu.

NEBOLO TO LEN O ČÍSLACH

„Máme naozaj radosť z toho, koľko organizácií a dobrovoľníkov sa zapojilo,“ hovorí Veronika Kosková, programová manažérka Platformy dobrovoľníckych centier a organizácií. „Podľa čísel to vyzerá, že sa nám podarilo ľudí nadchnúť.“

Nebolo to však len o číslach. „V mnohých organizáciách urobili veľa práce, bol čas aj na diskusie a nadviazali sa nové priateľstvá či spolupráce. Som optimistka a verím, že aj tí, čo sa zúčastnili na Týždni dobrovoľníctva prvýkrát, prídu znovu,“ dopĺňa Veronika, ktorá bola aj koordinátorkou celej akcie.

AKTIVITA PRE KAŽDÉHO

Týždeň dobrovoľníctva prináša rôznorodé aktivity pre širokú verejnosť na celom Slovensku. Nezáleží na tom, či máte alebo nemáte skúsenosti s dobrovoľníctvom. Každý sa môže zapojiť, ponuka je pestrá. Vlastne ide o „ochutnávku“ dobrovoľníctva pre tých, ktorí by radi venovali svoj čas pomoci iným, pričom sa zároveň zoznámia s novými ľuďmi a zostane v nich dobrý pocit.

Týždeň dobrovoľníctva 2022 bol podporený z dotačnej schémy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR Programy pre mládež na roky 2014 – 2021, ktorú administruje IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže.

EVA ŠČEPKOVÁ

SNÍMKA: ARCHÍV TD

Na chlapských víkendovkách sa masky nenosia

Skupina mladých mužov sa rozhodla zažiť bratstvo, objaviť svoj potenciál a porozprávať sa o tom, ako byť skutočným mužom. To všetko na chlpskom víkende od 9. do 11. septembra.

MIROSLAVA GROMANOVÁ

„Našou víziou je, aby na Slovensku boli muži – otcovia, ktorí majú živý vzťah s Kristom. Aby ich odvaha, múdrosť, zodpovednosť a obetavosť neboli niekde skryté či zakopané, ale viditeľné,“ povedal Michal Srnec, člen tímu chlpských víkendov.

Tento ročník sa niesol v duchu témy: *Muž z ocele*. Alebo ako byť odvážnym mužom v tejto dobe.

AKO SA TO VŠETKO ZAČALO

Projekt vznikol v roku 2017, aby si mladí chlapci a muži mohli vhodným spôsobom vymieňať názory, postrehy a myšlienky z mužského sveta.

„Počas jedného kresťanského stretka sme sa zhodli, že nám chýba takýto čisto chlpský čas. Pali Meliš vzápätí vygúglil kontakt na otca Juraja Sedláčka, ktorý hneď súhlasil s účasťou na prvej víkendovke,“ spomína s úsmevom na začiatky Michal, „a rýchlo sa z neho stal člen organizačného tímu.“

Juraj Sedláček sa teda stal duchovnou autoritou chlpských víkendoviek. „Dokopy sa na nich zúčastnilo približne stopäťdesiat mužov od osemnásť do tridsať

rokov. V covidovom čase sme mali online adventné a pôstne výzvy, na ktorých sa doteraz zúčastnilo okolo dvesto mužov,“ objasnil Michal.

NETRADIČNÝ PROGRAM

Tak ako mladých mužov spojil Boh, aby vytvorili tento projekt, aj oni teraz chcú zápal pre prebudenie identity mužov na Slovensku posúvať a rozširovať ďalej. Preto každý ročník vymýšľajú nové a nové pútavé aktivity, ktorými sa im to darí.

V sobotu hovoril na tému psychického zdravia psychológ a večerný program spojili s krížovou cestou a výstupom na Liptovský hrad. „Po ceste z hradu sme sa okúpali v Kalamenoch v termálnom prameni.“

ZMYSLUPLNÝ VÍKEND

Michalovi sa na účastníkoch páčila ich otvorenosť, úprimnosť a férový prístup. „Tým, že boli sami sebou a na nič sa nehrali, urobili víkend zmysluplný. Nikto nemal potrebu mať masku, lebo všetkým išlo a aj

a rozhodovať sa podľa jeho skutkov, opísaných vo Svätom písme.“

AUTENTICKÝ MUŽ VIERY

Súčasťou každej víkendovky sú nočné dialógy. „Ide o dobrovoľnú časť programu, na ktorej síce odporúčame ostať, ale zároveň chápeme, že mnohí sú po celom týždni vyčerpaní. Rozprávame sa buď na nejaké konkrétne témy, alebo vedieme voľnú diskusiu v skupinách na tému, o ktorú sa chlapi sami zaujímajú,“ vysvetlil Michal.

„Muži sú často vychovávaní k tomu, aby boli dobrí a poslušní, ale je potrebné poukázať aj na to, že mužnosť v sebe nesie oveľa viac. Otec Juraj sa počas svojich vstupov snažil ozrejmiť, ako sa z dobrého chlapca môže stať správny, autentický muž viery. Ako hovorí, na svete je veľa chlapcov alebo málo mužov. Preto ak chce muž duchovne aj osobnostne rásť, môže prísť na chlpskú víkendovku,“ skonštatoval na záver Michal.

Na začiatku víkendovky si zmerali sily v súťaži válaní pneumatiky.

V skupinách voľne diskutovali na rôzne témy, o ktoré bol u chlapov najväčší záujem. Snímky: archív –CHV–

||

**Nikto nemal potrebu mať masku,
lebo všetkým išlo a aj ide o nebeského Otca.**

„Program sme odštartovali neformálne. Hneď po príchode na faru v Lúčkach čakala účastníkov súťaž vo válaní pneumatiky,“ opísal netradičný štart víkendovky člen tímu Jaroslav Spodniak. „Po večeri sme pokračovali zoznamovacou časťou, ktorá sa preklapila do hlbokých rozhovorov. Nasledovala svätá omša s otcom Jurajom Sedláčkom s kázňou na tému syndróm dobrého chlapca.“

ide o nebeského Otca.“ Jaroslav zasa ocenil dosah Juraja Sedláčka na účastníkov, ktorý je podľa neho silný. „Jeho pohľady na problematiku mužskosti sú vždy veľmi obohacujúce.“

V nedeľu si potom všetci vyhradili spoločný čas, aby sa porozprávali o tom, čo im víkend priniesol. „Pozreli sme sa na svoj život z pohľadu Ježiša. Odchádzame s túžbou konfrontovať sa s ním každý deň

20 / LISTÁREŇ

VAŠE OTÁZNIKY

Mariánske zjavenia ukazujú na Ježiša

Ako vnímať z pohľadu kresťana zjavenia Panny Márie?

FRANTIŠEK, ZÁPADNÉ SLOVENSKO

Mariánske zjavenia neprinášajú nové pravdy, ale s materinskou láskou upozorňujú na podstatu Božieho zjavenia. Panna Mária nám cez zjavenia pripomína, čo Ježiš povedal, a ako dobrá matka nás vyzýva, aby sme počúvali a prijímali, čo Ježiš hovorí, podobne ako na svadbe v Káne: „Urobte všetko, čo vám povie“ (Jn 2, 5).

Božie zjavenie sa skončilo smrťou posledného z apoštolov. Čiže všetko, čo potrebujeme vedieť pre našu spásu, už bolo zjavené. Pre mňa je v mariánskych zjaveniach jasne čitateľná materinská starostlivosť našej nebeskej Matky a jej úsilie priviesť svoje deti do krásy nebeskej vlasti.

PRÁVE ZJAVENIA

Francúzsky teológ a mariológ René Laurentin vo svojej encyklopédii venovanej mariánskym zjaveniam opisuje vyše 2 400 zjavení Panny Márie za takmer 2000 rokov existencie Cirkvi. Za pravé označila iba 19 z nich.

Ak príslušná cirkevná autorita uzná nejaké mariánske zjavenie za autentické, znamená to, že ho veriacim ponúka ako podloženú udalosť, ale nikoho nenúti, aby takým zjaveniam veril.

Najstarším uznaným mariánskym zjavením (1531) a najnavštevovanejším pútnickým miestom na

svete je Guadalupe v Mexiku. Najmladším zjavením Panny Márie, ktoré Cirkev schválila, je v San Nicolás z roku 1983, malom mestečku neďaleko Buenos Aires v Argentíne.

PROCES SKÚMANIA

Kongregácia pre náuku viery vydala v roku 1978 dokument s názvom *Normy ohľadne postupu pri posudzovaní predpokladaných videní a zjavení*. Dokument spomína niekoľko pozitívnych a negatívnych kritérií, ktoré majú pomôcť príslušnej cirkevnej autorite pri rozlišovaní.

Z pozitívnych kritérií napríklad: morálna istota alebo aspoň veľká pravdepodobnosť existencie faktu, ak sa nadobudne na základe vážneho skúmania. Osobitné okolnosti týkajúce sa existencie a povahy,

Fatima 13. októbra 1917. Prítomní vtedy zažili úkaz „tancujúceho“ slnka. Snímka: wikimedia commons/volné dielo

ako sú osobné kvality subjektu alebo subjektov, čestný a mravný spôsob života a stála poslušnosť cirkevnej autorite.

Negatívne kritériá: zjavný omyl, pokiaľ ide o skúmaný fakt; mylné nauky o Bohu či Panne Márii. Ďalej medzi tieto kritériá patria vážne nemorálne úkony, ktoré v danom čase dotyčná osoba, prípadne jej stúpenci mohli spáchať.

Keď niekedy cirkevná autorita schváli a podporuje určité formy kultu alebo úcty Panny Márie, ešte to neznamená potvrdenie nadprirodzeného charakteru daného zjavenia. Povolíť úctu, modlitby, sväté omše

ešte neznamená vyhlásiť miesto, kde sa zjavuje Panna Mária.

ZÁZRAČNÉ JAVY

Medzi mariánske zjavenia však patria nielen tie, pri ktorých vizionár tvrdí, že videl Pannu Máriu, ale aj tie, ktoré sa spájajú s inými prejavmi – napríklad s nezvyčajným prírodným úkazom (Fatima a tanec slnka), so zázračným slzením či dokonca krvácaním z obrazu alebo zo sochy, s vytekaním oleja alebo prítomnosťou prameňa, pri ktorom prichádza k vedecky nevysvetliteľným uzdraveniam (Lurdy). Ak hovoríme o telesnom uzdravení, musí ísť o vážny prípad a uzdravenie musí byť trváce.

Okolnosti mariánskych zjavení často skúmajú odborníci, ktorí nie sú katolíckymi, aby sa predišlo možným pochybeniam. Veľmi dôležitú úlohu pri mariánskych zjaveniach zohráva čas. Úsudok v súvislosti so zjavením sa nevynáša, skôr ako sa skončí. Nemôže byť uznané, ak stále prebieha. Ide o jav, ktorý musí byť ukončený a riadne preskúmaný.

PAVOL ZAHATLAN (54)

dekan, farár farnosti Nitra-Dolné mesto

Snímka: archív –PZ–

BLAHOŽELÁME

- **P. Pavol Benko, SF**, duchovný správca Fakultnej nemocnice Trenčín, sa 5. októbra dožil 70 rokov.
- **Vdp. Peter Čiernik**, honorárny dekan, farár farnosti Blesovce, sa 5. októbra dožil 60 rokov.
- **Prof. Peter Zubko**, archívár Arcibiskupského úradu Košice, sa 5. októbra dožil 50 rokov.
- **Vdp. Slavomír Gallik**, dekan, farár farnosti Spišská Nová Ves, sa 7. októbra dožil 50 rokov.

- **P. Michal Janech**, honorárny dekan, výpomocný duchovný vo farnosti Ladce, sa 7. októbra dožil 75 rokov.
- **Kpt. Štefan Blanár**, väzenský kaplán v Košiciach-Šaci, sa 8. októbra dožil 50 rokov.
- **Vdp. Michal Slašťan**, farár farnosti Lutilla, sa 9. októbra dožil 55 rokov.
- **Vdp. Marek Urban**, duchovný správca, Rád klarisiek kapucínok na Slovensku, Kopernica, sa 9. októbra dožil 50 rokov.

- **Vdp. Stanislav Sabol**, výpomocný duchovný vo farnosti Bratislava-sv. Martina, sa 10. októbra dožil 70 rokov.
- **O. Michal Stanko**, titulárny dekan, výpomocný duchovný vo farnosti Michalovce, si 13. októbra pripomína 60. výročie kňazskej vysviacky.
- **Vdp. Jozef Kováčik**, farár farnosti Bratislava-Vajnory, sa 14. októbra dožíva 50 rokov.
- **Vdp. Dušan Kubica**, farár farnosti Mníšek nad Popradom, sa 14. októbra dožíva 50 rokov.

- **P. Cyril Revák**, farár farnosti Nižný Slavkov, sa 14. októbra dožíva 70 rokov.
- **Mons. Róbert Kiss**, kanonik, generálny vikár, dekan, farár farnosti Komárno, sa 17. októbra dožíva 50 rokov.
- **P. László Szalay**, farár farnosti Veľká Ida, sa 17. októbra dožíva 70 rokov.

JUBILANTOM ŽELÁME
HOJNOŠŤ BOŽIEHO POŽEHNANIA.
(SPRACOVANÉ PODĽA PODKLADOV Z BÚ)

Sila ľudových misií

Bratia minoriti pokračujú v ľudových misiách. Rehoľníci – páter Stanislav, Martin a Tomáš počas misijného týždňa zavítali do farnosti Narodenia Panny Márie v Ľuboticiach. Ako tvrdia veriaci, priniesli im krásu a pokoj.

Celý program misií bol naplnený do bodky. V piatok 2. septembra celebroid v Konkatedrále sv. Mikuláša v Prešove úvodnú svätú omšu arcibiskup Bernard Bober. Práve on potom rozposlal misionárov do farností dekanátu Prešov.

Našu farnosť si misionári prevzali od miestneho farára Františka Voľanského v nedeľu pri úvodnej svätej omši. Aby bol každý človek farnosti „vyrúšený zo stereotypu“, program, ktorý nám pátri pripravili, sa dotkol každého.

Hneď v nedeľu popoludní sa v kostole zišli ženy na zamyslení spojenom s eucharistickou pobožnosťou a modlitbou posvätného ruženca. V pondelok sa pri stavovskej náuke zamýšľali nad svojimi životmi muži, ktorí dostali aj domácu úlohu – pripraviť svojim manželkám večeru. Tie zasa mali napiecť domáci chlebič a zákusky.

USMIEVAVÍ A ŽIČLIVÍ

Domáca úloha však trvá celý život a skontroluje nám ju Boh. Ale aj každý človek, s ktorým sa stretávame. Preto mali všetci farníci za úlohu byť usmievaví a žičliví.

Pri utorkovej svätej omši sme si spoločne obnovili krstné sľuby a očistili sme sa v krstnej vode. Poobede bol program pre deti aj so svätou omšou.

Na poslednej svätej omši si uctili misijný kríž a rozlúčili sa s pátrami, ktorí zanechali krásne spomienky na misie vo farnosti. Snímka: archív farnosti

Ďalší deň sa niesol v duchu radosť priprav na svadobnú hostinu. Pri večernej svätej omši si všetky manželské páry obnovili a spomenuli pred Pánom na svoje „áno“. Svadobná hostina potom pokračovala štvrtkovou svätou omšou – celá farská rodina sa stretla pri obrade požehnania chleba.

AKÝ CHCEM BYŤ JA

V piatok pri ranej svätej omši pátri udeľovali sviatosť pomazania chorých. Nevládnych potom navštívili aj doma a spríjemnili im chvíle rozhovorom a sviatosťami.

Večer sme si spomenuli na svojich blízkych na miestnom cintoríne. Za-

mysleli sme sa aj nad tým, akí boli a aký chcem byť ja.

Nadišiel víkend. Deti a mládež si počas týždňa nacvičili divadlo na tému *Posledná večera*, ktoré odohrali v sobotu popoludní.

NA ZÁVER POĎAKOVANIE

Narodenie Panny Márie, ktorému je zasvätený náš farský kostol, sme oslávili nedeľnou svätou omšou. Súčasťou víkendu bolo ešte evanjelizáčne stretnutie s mládežou a grilovačka.

Tak ako sme návštevu do nášho farského domu prijali, prišiel aj čas rozlúčky.

VLADIMÍR PECUCH,
MIROSLAVA ANTONYOVÁ

Z POŠTY

Milí čitatelia,

v redakcii nás potešil list, v ktorom sa s nami čitateľ František podielal o duchovné zážitky z leta. „Počas augusta a septembra som v tejto neľahkej dobe prežil veľkú duchovnú posilu do ďalších dní. A to pohreb kardinala Tomka, na ktorom som bol osobne prítomný. Bola veľká radosť vidieť toľko ľudí zhromaždených v jednom kresťanskom spoločenstve.“

Obohacujúce boli pre Františka aj kňazské rekolekcie či odpustová slávnosť na košickej kalvárii. „Veľmi som sa tešil aj na októbrovú slávnosť Panny Márie Ružencovej v Obišovciach. Keďže každý, kto sa cíti kresťanom, mal by byť aj misionárom a šíriteľom evanjelia a keďže teraz v októbri bude Misijná nedeľa, máme o to väčší dôvod pomodliť sa za misionárov, aby s radosťou ohlasovali zvest' Pána Ježiša.“

O tom, aká potrebná je modlitba a naši anjeli strážcovia, nám napísal aj František Repovský, ktorého neraz jeho anjel strážny zachránil. „Keď sme sa raz vracali zo svadby, šoféroval som auto, v ktorom so mnou bola aj manželka a deti. Dostal som mikrosopánok, auto zišlo na krajinu a ja som sa prebral v momente, keď to s nami trhlo.“ František v tej chvíli pocítil prítomnosť anjela strážneho a ďakoval mu za to, že sa nič vážnejšie nestalo.

Určite sme viacerí zažili niečo podobné, moment, keď musel anjel strážny zasiahnuť a my či naši blízki sme pocítili, že je neustále s nami. „Nepodceňujme prítomnosť anjelov strážnych v našom živote. A ani modlitbu k nim, lebo nikdy nevieme, čím nás život môže prekvapiť,“ povzbuduje nás v závere listu František.

—MG—

Duchovné posilnenie z Medžugoria

Pod vedením duchovného otca Petra Petreka sme my veriaci z farnosti Hontianske Nemce navštívili od 27. do 30. augusta pútnické miesto Medžugorie. Vystúpili sme na vrch Podbrdo, modlili sa pritom ruženec a na ďalší deň sme sa o piatej ráno vydali na krížovú cestu na Križevac. Predpoludním sme boli na slovenských svätých omšiach v aule svätého Jána Pavla II. so slovenskými duchovnými otcami a každý večer na spoločných náboženských obradoch. Vyvrcholením pútnického zájazdu bola návšteva komunity Cenacolo. Všetci pútníci sme sa domov vrátili posilnení duchovnými zážitkami.

TEXT A SNÍMKA: MÁRIA PETRÓCIOVÁ

S VETROM OPRETEKY

Vieš, že...

- rýchlosť a smer vetra sa merajú anemometrom?
  - sila vetra sa meria v metroch za sekundu alebo v balloch Beaufortovej stupnice?
- Podľa pozorovania plachiet na lodi ju vymyslel britský admirál Francis Beaufort pred vyše 200 rokmi.

Ahoj, kamaráti!

– Dobromilka, pomôc! Už to sám nezvládam! To vetrisko mi dáva zabrat!
 – Vietor si robí s tvojím šarkanom, čo chce. Chytím ťa za nohu, Svetlúšik, vydrž!
 – Poviem vám, kamaráti, to už nie sú žiadne žarty. Šarkany na oblohe sú čarovné, zábavné a dobrodružné, ale vietor si niekedy s nimi robí, čo chce.
 – Upokoj sa, Svetlúšik. Už budeme šarkana púšťať len spolu, aby mi ťa neodfúklo ako pierko za kopce. A posvietime si pritom na jesenný vietor.

Vietor – nebezpečný i užitočný

Vietor je pohybujúci sa vzdušný prúd, ktorý vzniká pri vyrovnávaní tlaku vo vzduchu. Niekedy je príjemný, lebo nás osvieži, keď slniečko pripeká. Niekedy nám vháňa zimu pod nechty a najradšej by sme mu ušli, keby sme boli rýchlejší. Boh ho vymyslel pri stvorení a dokonale zapadá do fungovania sveta i celého vesmíru. Porozmýšľaj, akú úlohu dal Stvoriteľ vetru v prírode. Čo by sa stalo, keby sme nemali vietor?

Či fúka, či nefúka, v jesenných dňoch nám dobre padne šálka bylinkového čaju. Napríklad takáto, ktorú nám podľa vzoru svätej Hildegardy z KN 38 poslal Tomáško a Saška K. z Handlovej. Autorom kresbičky ďakujeme a posielame maľovanku *Maľujem si ružencové tajomstvá*.

KDE SA NÁM VIETOR EŠTE ZÍDE?

- Určite pri púšťaní šarkanov.
  - Keď vyzametá ulice od napadaného lístia.
  - Vďaka nemu môžu plávať plachetnice a nastavením plachiet šikovní námorníci určujú smer lode.
  - Pri výrobe energie z veterných mlynov.
- Kde ešte?

 Dobromila a Svetlúšik

DETOM@KATOLICKENOVINY.SK

- Pripravila: MARTINA JOKELOVÁ ŤUCHOVÁ
- Ilustrácie: LUBA SUCHALOVÁ
- Snímka: archív čitateľov

Stupeň	Vietor	Pozorovanie
0	bezvetrie	dym stúpa nahor, hladina vody je pokojná
2	slabý vietor	hýbe sa lístie, drobné vlnky na vode
4	dost' čerstvý vietor	vietor zdvíha prach a papiere, hýbu sa konáre, na vode sú malé vlny s penou
6	silný vietor	stromy sa ohýbajú, dáždnik nemožno použiť, väčšie vlny so spenenými okrajmi
8	búrlivý vietor	chôdza proti vetru je nemožná, lámu sa konáre, vysoké vlny
9	vichrica	vietor strháva komíny a škridly, lámu sa stromy, vysoké vlny, vrcholky vln sa stáčajú
12	orkán	ničivé následky, extrémne vysoké vlny, hustá pena všade v ovzduší

PÍSMENOVÁ KRÍŽOVKA

Abbé Pierre (1912 – 2007), vlastným menom Henri Antoine Groues, francúzsky katolícky kňaz: „(TAJNIČKA).“

VODOROVNE: **A.** Beáta (dom.) – čiastočne zlomil – Zpravodaj vojenského zdravotníctví. – **B.** **Začiatok tajničky.** – **C.** Citoslovce, ktoré vydávajú kurčiatka – stíši (rádio) – horná časť čižmy. – **D.** Optical page reader – tropická rastlina – kryha, po česky – krátky filmový záber. – **E.** Osobné zámeno – hlupák (hovor. pejor.) – Verdiho opera – predložka (datív). – **F.** Athletic Club – pádová otázka (lokál) – opuchy, po česky – ústredná rada. – **G.** Večerný plášťik pre ženy – otec (hovor. zastar.) – poklop – opak dobra. – **H.** Meno nórskeho kráľov – nie nová – patriaci Ivovi. – **I.** **Ukončenie tajničky.** – **J.** Čln na Rýne – typ mrkvy – dcérin manžel.

ZVISLE: **1.** Žací nástroj baču. – **2.** Skupiny ľudí so spoločnými úlohami – nepremokavá plachta. – **3.** Slabozubý cicavec – lebo (bás.) – mestský sad. – **4.** National organic program – Kristína (domácky) – počet rokov života. – **5.** Amerícium (zn.) – severské zviera – starorímska bohyňa úrody – na to miesto, tam. – **6.** Tkanina – hybná časť stroja. – **7.** Hlásilo, ohlášalo. – **8.** Matka (hypok.) – taliansky prístav. – **9.** Internátna škola (skr.) – obyvatelia Írska – nástrahy pytlíaka okára – in-

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
A													
B													
C													
D													
E													
F													
G													
H													
I													
J													

verzná kinematika (skr.). – **10.** Preš – Adolf (domácky) – len. – **11.** Poznáš (bás.) – francúzska rieka – zväzanie. – **12.** Vyjadrenie myšlienky

– povinná činnosť. – **13.** Absolvovať maturitu.

POMÔCKY: AY, TERST

AUTOR: JOZEF PÁLENIK

NESÚŤAŽNÁ OSEMSMEROVKA

Po vyškrtaní všetkých výrazov zostane 35 písmen, ktoré tvoria dokončenie myšlienky: Nijaká doba...

ALARM, ALEJA, AVÍZO, BALADA, BALZAM, BERLA, CESTA, ČATÁR, ČEMER, DEVÍZA, DOBRO, EMPATIA, EPI TEL, ETIKA, KARÁT, KOSTOL, LAKEŤ, LETORA, LOŤKA, LÁLIA, MISIE, MÚDROŠŤ, NARCIS, NÁREČIE, OBAVA, OBNOVA, OBRODA, OLTÁR, ORAVA, OSOBNOSŤ, PEČAŤ, PERLA, PIKET, PIETA, POKORA, PRAVDA, PRESTOL, SINKA, STISK, STOLEC, TRADÍCIA, ŤARCHA, VENIEC, VERNOSŤ, VESLO, VRKOČ, TIARA, TRATE, TREST, TRIEDA, TVORCA, ÚTVAR, VETVA, VÝHODA, ŽÁNRE

AUTORKA: ELEONÓRA ARGALÁŠOVÁ

M	R	N	I	C	R	K	A	E	J	N	E	T	T	V	A	L
A	I	Á	E	Á	E	C	O	K	A	R	Á	T	E	R	A	K
Z	Á	S	T	A	M	L	E	S	N	B	A	R	O	K	O	P
L	T	L	I	A	E	Y	O	I	T	I	N	L	E	O	I	S
A	O	M	K	E	Č	E	S	T	N	O	S	Ť	A	Č	E	P
B	D	Ď	A	O	M	O	O	S	S	E	L	A	E	R	I	V
L	L	V	K	P	R	N	B	Ť	V	E	V	R	L	E	M	E
J	E	N	A	A	R	B	N	N	S	E	N	CH	T	R	M	D
A	T	T	V	R	A	E	O	O	O	O	A	A	L	R	E	B
H	I	A	O	L	P	B	S	D	L	V	R	V	R	V	I	P
A	P	L	A	R	A	B	Ť	T	T	R	A	D	Í	C	I	A
Y	E	D	A	V	A	O	B	R	O	D	A	Z	Ú	Z	I	Ť
Č	A	E	A	Ľ	S	T	A	J	E	L	A	N	Í	M	O	S

NESÚŤAŽNÉ SUDOKU

Doplňte čísla od 1 do 9 tak, aby sa neopakovali v žiadnom riadku ani stĺpci.

5	7	2	4	1			8	9
				9	1	6	2	
6				3	7			
7		8						
				8		5		3
	3	4	9		5			
				2	1	6	3	
4	1							7
					4	8		5

		3	6					8
	7	2		3		4		1
9				8				7
	3		4				5	
6		5	1	7				9
4	9				3			
					6	1		
	1	4						
7	5		8	4		9		

Autorka: Eleonóra Argalášová

JESENNÁ ÚRODA DOBRÉHO ČÍTANIA

Deti Hamelnu

5 :

kachliari a matky.

o pôvode kachlí nič nevieme. hlina môže pochádzať z mora alebo miesta, na ktorom zhoreli kostoly a celé mestá : a hlina je tajnostkársky materiál : duchovia hlíny ožívajú len na miestach, kde vnútri kachlí dýcha prasklina : alebo bublina, ktorá ostala zaseknutá v procese pálenia : podobne je to so sklom a dreveným nábytkom.

pri dojčení dieťaťa nepočúvaš muža, ktorý sedí pri kachliach. tvoje vlastné remeslá ťa čakajú pod pokrievkou večera : v ktorom muž ešte len raňajkuje svoj skrvavený včerajšok.

riečne fľy možno jestvujú len preto, aby sa formovali do kachlí : to tvrdí muž. Boh nám daroval nástroje, ako šíriť teplo a presúvať tekutiny vo vypálenej hline : vyškrabať na jej povrchu to, čo je dôležité v živote a v dejinách: ornamenty, kríže, erby, zvieratá.

tváre si nikto nezapamätá : len drahocenné črepy a rozliate víno.

9 :

iba tri deti ostali žiť v Hamelne.

prvé bolo nevidomé : druhé hluché : tretie nemohlo chodiť. tak to dáva zmysel : postihnutie sa stáva výhodou v prípade istých lákadiel.

nevidieť znamená nenasledovať :

nepočuť znamená neveriť :

nechodiť znamená nepodľahnúť :

19 :

Annine ostatky sme pochovali nad žlabom mimo cintorína : mestské deti nám do osady priniesli katovu kapucňu a zavesili ju Anne na kríž. čoskoro na nej narástla čiapka snehu, ktorá zakryla aj diery na oči : po čase obrástla pavučinou.

na osadu padla dlhá zima a ja som vedel, že naši ľudia za zločincami netrúchlia a všade vládne poriadok. iba kdesi v hĺbke : ako púčiky rastlín pod snehom : tlie isté podozrenie : ako v každom spoločenstve, z ktorého vylúčili hriešnika : že zločinci sa od nás nelíšia.

ale vždy samých seba dostatočne presvedčíme : bola to len zlodejka : bol to len kat : mŕtvi, zatratení, akurát nie zabudnutí : o nich vám teraz rozprávam, tých si pamätáme : ich krv oplodňuje zem : a ponecháva možnosť, že kdesi v priestore medzi nami je niečo viac než služba a povinnosť : než pochybenie a trest.

chorobou napadnuté jablká ostávajú po smrti Anny visieť na stromoch.

20 :

Hamlíkov spí.

mäso človeka drží dušu v stálosti aj v pohybe a krajinu obývanú : keď zmizne ľudská krajina.

osada na Morave, do ktorej potkaniar zavliekol deti, už celkom zarástla lesom. domy vypálili husiti : zvyšky zo sýpok odniesli vlky.

naše príbehy v krajine neostanú : musíme ich zaznamenať na kameni, dreve, papieri a vitráži : raz zaniknú naše domy a ohniská : telá sa vylejú do zeme : aj hudba potkaniara je iba dočasná.

ostane len písané slovo :

a to je všetko, čo vám ponúkam.

ČAS KOPTOV

11

2. novembra roku 2018

príslušníci ISIS zavraždili koptských kresťanov smerujúcich pútnickým autobusom do Kláštora sv. Samuela Vyznávača v egyptskej provincii Minjá.

Hlboko v piesku odpočíva kríž a dýka, ktorú stráži divoký pavúk, a až k nemu dorazia slnečné lúče, otvorí niekoľko párov očí a vyrazí do krajiny.

12

Niektorí tvrdia, že čas Koptov sa už skončil, ale ja viem, že čas Koptov ešte neprišiel.

Dobrá novina mení púšť na záhradu

Na sviatok svätého Františka z Assisi otvorila Dobrá novina už 28. ročník koledníckej akcie. Jej mottom je: Zmeňme púšť na záhradu.

Dobrá novina opäť povzbudzuje všetkých koledníkov, aby svojimi talentmi a darmi prispeli k pozitívnej zmene vo svojej farnosti i v krajinách východnej Afriky. Hnutie kresťanských spoločenstiev detí eRko, ktoré je organizátorom koledníckej akcie, tento rok predstavuje deťom hodnotu nezištnej služby.

„Práve preto Dobrá novina upriamuje pozornosť na zapálené angažovanie tisícov koledníkov i obetavú prácu afrických partnerov. Ich odhodlanosť a radostná služba prinášajú ovocie požehnaní, ktoré dokáže meniť vnútorné i vonkajšie púšte na kvitnúce záhrady,“ približuje súvislosti riaditeľ Dobrej noviny Daniel Fiala.

Svätý Otec František v encyklike *Laudato si'* pripomína, že starostlivosť má byť v prvom rade zameraná na človeka, no nemožno zanedbávať ostatné stvorenstvo, ktoré je darom a za ktoré človek nesie zodpovednosť.

Práve sv. František z Assisi, jeden z patrónov Dobrej noviny, vyriekol slová chvály predstavujúce názov encykliky. Tento svätec môže byť pre všetkých kresťanov príkladom lásky k Bohu cez vzťah k stvorenému svetu, prírode, rastlinám, zvieratám.

EKOLOGICKÉ FARMY V KENI

Láska k stvorenstvu a komplexný prístup k riešeniu dôsledkov klimatickej zmeny sú dôležitým motívom rozvojového projektu ekologického farmárčenia v kraji Samburu v se-

vernej Keni, ktorý sa stal hlavným projektom tohto ročníka.

Jarumalskí misionári vedú v Samburu aktivity zamerané na zmierenie následkov dlhotrvajúcich období sucha, ktorých intenzita a frekvencia sa v oblasti Afrického rohu ustavične zvyšujú. Pastierske komunity prichádzajú o dobytok, svoj majetok a hlavný zdroj obživy, čo spôsobuje hlad a podvýživu.

Súčasný projekt v sebe spája mnoho aspektov: agroekológiu, starostlivosť o núdznych a životné prostredie, ale aj zlepšenie postavenia žien prostredníctvom vzdelávania v poľnohospodárskych aktivitách. Prítom treba vyzdvihnúť nezištnú službu misionárov z Južnej Ameriky i samotnej komunity, ktorej tvárou sa stal trinásťročný Raila, chlapec sadiaci stromy v polopúštnej oblasti.

VIANOČNÉ POŽEHNANIE

Dobrá novina už tradične ponúka adventné námety pre detské spoločenstvá a inšpiratívne materiály

Koledníci z Lubice, Dobrá novina 2021.

Komunitné záhrady v Barsaloi v regióne Samburu, Dobrá novina 2022.

na prípravu koledovania. V predvianočnom období sú naplánované podujatia pre spolupracovníkov vo farnostiach, ako aj celoslovenský kurz a diecézne stretnutia pre zástupcov Dobrej noviny či online semináre.

Na Tretiu adventnú nedeľu sa budú opäť organizovať takzvané vysielacie sväté omše, počas ktorých diecézni biskupi požehnajú koledníkov a vyslú ich, aby ohlasovali radostnú zvesť.

Po dvoch rokoch globálnej pandémie má Dobrá novina dostatok skúseností, ako zabezpečiť koledovanie aj v náročných podmienkach. „Veríme, že okrem koledovania popod obloky budú tento rok znieť vianočné koledy i v našich príbytkoch,“ hovorí koordinátorka Dobrej noviny Miroslava Selecká.

Dobrá novina pozýva všetkých zapojiť sa do koledníckej tradície, prinášať na Vianoce radosť a požehnanie, a tak mení púšte na záhrady.

Viac informácií o možnostiach, ako sa prihlásiť a podporiť Dobrú novinu, nájdete na www.dobranovina.sk/otvarame-28-rocnik-dobrej-noviny.

LUCIA JANTOŠOVIČOVÁ

SNÍMKY: ARCHÍV DOBREJ NOVINY

DOBRÁ NOVINA

Kolednícku akciu organizuje eRko – Hnutie kresťanských spoločenstiev detí v spolupráci s katolíckymi farnosťami v mestách a obciach po celom Slovensku. Viac informácií o zbierke nájdete aj na internetovej stránke: www.dobranovina.sk/podporim.

Vaše vianočné príbehy

Milí čitatelia,
vo vianočnom čísle *Katolíckych novín*
sme vyhradili špeciálne miesto
na uverejnenie vašich príbehov
s témou **Neobyčajné Vianoce**.

Opíšte svoje najkrajšie, najzaujímavejšie
či netradičné vianočné sviatky
a príbeh pošlite poštou na adresu
Redakcia *Katolíckych novín*,
P. O. BOX 276, 810 00 Bratislava,
alebo e-mailom na adresu
listaren@katolickenoviny.sk.

**Rozsah maximálne 2 000 znakov
alebo 500 slov, termín zaslania
príbehov je do 6. novembra.**
Príbehy môžete posielat' aj s fotografiou.

**Tie najlepšie nielen uverejníme,
ale aj odmeníme.**

**Veríme, že sa do vianočnej výzvy
zapojíte, veď vďaka vám budú
vianočné noviny živé,
pestre a neobyčajné.**

Ďakujeme.

Redakcia *Katolíckych novín*

28 / INZERCA

RIADKOVÁ INZERCA

Ako podať inzerát a odpovedať naň

Na podanie inzerátu je potrebné písomne doručiť jeho text, meno a adresu podávateľa, resp. fakturačné údaje. Inzeráty objednávajte poštou, e-mailom najmenej 3 týždne pred žiadaným termínom uverejnenia.

Adresa na poštové zásielky: Katolícke noviny, P. O. Box 276, 810 00 Bratislava 1

E-mail: riadkova@katolickenoviny.sk

Ak chcete odpovedať na inzerát na značku, obálku s odpoveďou viditeľne označte číslom a značkou a pošlite ju na inzertné oddelenie KN najneskôr do mesiaca od uverejnenia inzerátu. Váš list odovzdáme inzerentovi neotvorený. Kontakty na inzertné nevydávame.

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu, skrátenie alebo neprijatie nevhodných inzerátov, ako aj na časový posun uverejnenia z kapacitných dôvodov. Podrobnejšie informácie nájdete na <https://www.katolickenoviny.sk/inzerca.xhtml>

Katolícke noviny nezodpovedajú za obsah uverejnených inzerátov a oznamov.

Cena riadkovej inzercie

Za riadkové inzeráty účtujeme pre občanov 0,25 € + 20 % DPH za obyčajné slovo, 0,50 € + 20 % DPH za tučné slovo. Poplatok za fotografiu s rozmerom 22 x 28 mm je 7 € + 20 % DPH, väčšie fotografie podľa osobitného cenníka. Tenký rámik okolo riadkového inzerátu stojí 2,50 € + 20 % DPH, tučný rámik 5 € + 20 % DPH. Pri inzerátoch na značku účtujeme manipulačný poplatok 3,50 € + 20 % DPH. Pre organizácie a súkromných podnikateľov účtujeme dvojnásobné sadzby a môžu použiť maximálne 250 slov. Za uverejnenie inzerátu je možné zaplatiť poštovou poukážkou alebo bankovým prevodom.

Rubrika Oznamy

Oznamy propagujúce duchovné aktivity diecéz, farností, rehoľných spoločenstiev a kresťanských organizácií, duchovné podujatia či púte uverejňujeme za cenu 15 € + 20 % DPH za jeden oznam s maximálnym rozsahom 500 znakov vrátane medzier. Texty oznamov spolu s fakturačnými údajmi posielajte najmenej 3 týždne pred žiadaným termínom uverejnenia na e-mail: oznamy@katolickenoviny.sk. Redakcia si vyhradzuje právo neuverejniť oznamy, ktoré nie sú v súlade s oficiálnou náukou Katolíckej cirkvi, alebo sa nestotožňujú so zameraním, s filozofiou a koncepciou *Katolíckych novín*.

BLAHOŽELÁME

■ V týchto dňoch sa dožíva životného jubilea 50 rokov náš duchovný otec **Jozef Kováčik** a v tomto roku sme si spolu s ním pripomenuli aj 25. výročie jeho kňazskej vysviacky. Sme

vďační Pánovi, že viedol jeho kroky do našej farnosti medzi nás, ktorí potrebujeme čerpať duchovné dary zo svätých omší, zo sviatostí a z usmernenia na našej životnej ceste. Ceníme si, že popri práci v médiách a sprevádzaní pútnikov sa venuje potrebným reštauračným prácam v našom kostole, v ktorom máme vzácne relikvie, stará sa o miništrantov, mládež, mladé rodiny aj tých skôr narodených a že nás svojimi príhovormi, pokojom a jemným humorom vedie k láske k Pánu Bohu aj k sebe navzájom. Do ďalších dní a rokov mu z celého srdca želáme a v modlitbách vyprosujeme, aby medzi nami nanovo zažíval nadšenie pre kňazskú službu, aby mu Pán bol nablízku a obdaril ho potrebnými milosťami a pevným zdravím. Nech mu je aj naša nebeská Matka mocnou ochrankyňou a pomocníčkou. S úctou a láskou farníci z Bratislavy-Vajnôr.

(221325)

■ Dňa 19. 10. 2022 oslávi naša milá rehoľná sestrička **Stanislava Janičová** z Kongregácie sestier premonštrátok vo Vrbovom 75 rokov života. Milá sestrička, naplnení srdečnou vďačnosťou za Vašu ústretovosť, lásku, modlitby a povzbudivé slová Vám k Vaším milým narodeninám želáme veľa Božieho požehnanie, zdravia, dary Ducha Svätého a ochranu Panny Márie. To Vám v modlitbách vyprosujú: Františka Števlíková s rodinou, členovia Obnovy v Duchu Svätom z Nitrianskeho Hrádku, celá rodina Janičová.

(221308)

Spomeňte si na svojich blízkych pri príležitosti Spomienky na všetkých verných zosnulých.

■ Dňa 10. 10. 2022 sa dožil krásneho životného jubilea 80 rokov manžel, otec a dedko, pán **Vendelín Hlavatý**. Je iba jeden človek na svete, čo nás má veľmi rád. Zdá sa, že už o ňom viete. Áno, je to otec náš. Ten, ktorý každé ráno zavčas vstával a ponáhal sa do práce, aby nám vždy mohol dať čerstvý chlieb a teplé koláče. Za všetku lásku, dobrotu a starostlivosť mu ďakujú a do ďalších šťastných rokov hojnosti zdravia a Božieho požehnanie prajú a vyprosujú manželka Júlia, dcéry Zuzana, Eva a syn Peter s rodinami.

(221304)

Zablahoželajte svojim blízkym aj v *Katolíckych novinách*.
Kontakt: 02/4363 0061,
riadkova@katolickenoviny.sk

SPOMÍNAME

■ Dňa 13. októbra 2022 sme si pri svätej omši pripomenuli už 27. výročie, čo si Pán povolal do neba nášho 6-ročného synčeka **Miška Cagalu z Topoľčian**. „*Lúbila sa jeho duša Bohu, preto sa ponáhľal sprostred hriechu preč*“ (Múd 4, 14). S láskou a nekonečnou dôverou v jeho orodovanie nášho spomína celá rodina.

(221311)

■ Dňa 12. 10. 2022 sme si pripomenuli 100. výročie narodenia **Mikuláša Haviernika** z Beníc, rodáka z Novej Bošáče. S úctou a láskou na neho spomínajú manželka Albína, sestra, deti a vnúčatá. Odpočívajte pokojne.

(221314)

KÚPA

■ OBRAZY, STAROŽITNOSTI, POZOSTALOSTI... HOTOVOŠŤ, SERIOZNOSŤ. Mobil: 0948 475 576. (220031)

■ Kúpim kroje z rôznych oblastí, kašmírové sukne, zásterky, šatky... Mobil: 0908 627 952. (220066)

■ Kúpim sŕne dom, chatu. Žilinský kraj. Zaplatím právnikovi. Mobil: 0902 614 251. (220783)

■ Mladá rodina kúpi troj- alebo viacizbový byt v Bratislave. Mobil: 0918 947 731. Ďakujeme za pomoc. (220856)

■ Kúpim motocykle Jawa, ČZ, Pionier, Stadion, Babetta, Manet, Simson, Tatra a podobné. Môžu byť v akomkoľvek stave. Vopred ďakujem za ponuky. Mobil: 0949 371 361. (221204)

■ KÚPIM Jawu 250, 350, Pioniere, mopedy, Simsony alebo diely. Ponúkajte. Mobil: 0949 505 827. (221250)

■ Výkup mincí, vyznamenaní a starožitností. Platba v hotovosti a slušné jednanie. E-mail: leng.rob@gmail.com, mobil: 0944 578 304. (221306)

■ KÚPIM STAROŽITNOSTI: hodiny náramkové, vreckové, nástenné; striebro, šperky, obrazy, keramiky, porcelán, knihy, celé pozostalosti. Serioznosť zaručená. Mobil: 0903 668 559, tel.: 02/4445 0614. (221313)

PREDAJ

■ Vlašské orechy lúskané, svetlé 8,80 €/kg, lieskovce lúskané 11,50 €/kg, sušené slivky 6,90 €/kg, sušené marhule 6,90 €/kg, sušené višne 14,80 €/kg, sušené hrozno 6,70 €/kg, sušené jablká 9,90 €/kg. Pošlem od 5 kg. Mobil: 0949 116 085. (221192)

■ Soška Ježiša. Dar k prvému svätému prijímaniu, na hrob na Pamiatku zosnulých, 12 €. Mobil: 0907 635 031.

(221280)

■ Predám tatranský obklad smrekový od 5,90 €/m³, pologuľatý zrubový profil, dlážkovicu, podlahy a hranoly. Mobil: 0907 233 415. (220222)

■ Predám pasce na potkany a kuny. Pošlem na dobierku. Mobil: 0902 108 016. (221133)

■ Predám dom, les, lúku aj chalupu v Litmanovej. V blízkosti je pútnické miesto. Mobil: 0949 153 339, volať večer. (221200)

■ Extra silné www.elektronic-odpuzdovace.sk hľadavcov, krtoč od 6,99 €, PROSPEKT ZDARMA. Tel.: 041/5661 666. (221227)

■ Ponúkam propolisovo-smrekovú masť výbornú na natieranie a masírovanie krížov, chrbta, pomáha hojiť rany, vrede, zápaly, preležaniny, liečiť reumu, kĺby, kŕčové žily, hemoroidy a kožné ochorenia. 80 ml po 5 €. Pavel Jančo, Korunovo 3, 036 01 Martin. Tel.: 043/4287 503. (221297)

■ Predám kvalitné moderné pianino značky Petrof v stopercentnom stave, ako nové, málo používané. Cena dohodou. Mobil: 0948 897 207. (221303)

od štvrtka 13. 10.

U nás si nemusíte
vyberať medzi
**KVALITOU
A CENOU.**

**Bravčové
pliecko**

- bez kosti
- v celku

cena za 1 kg

-27%

~~5.49~~

3.99

Celá kačica

cena za 1 kg

-31%

~~5.79~~

3.99

platí od 10. 10.

**Vysočina
saláma**

100 g
vyrobených
zo 130 g
mäsa

300 g

-27%

~~2.59~~

1.89

• (1kg=6,30)

Vysočina

**Cottage
Cheese**

- rôzne druhy

180 g

-43%

~~1.29**~~

0.79

• (100g=0,44)

Tvaroh jemný

- hrudkovitý

-25%

~~1.19**~~

0.89

• (1kg=3,56)

CAMEMBERT

• NATURAL

• SYR FRANCOUZSKÉHO TYPU/SYR

150 g e

150 g

1.09

• (100g=0,73)

Camembert

**Dušená
šunka**

- rôzne druhy

200 g

-26%

~~2.69~~

1.99

• (100g=1,00)

Dušená šunka

**Zľava určená z najnižšej bežnej predajnej ceny, t. j. mimo akciových cien, zistených na základe porovnania cien dňa 27. 9. 2022.

Ponuka tovaru platí od 13. 10. do 16. 10. 2022 alebo do vypredania zásob. Chyby v tlači vyhradené. Ceny sú bez dekorácie. Firma LIDL si vyhradzuje právo zmien v balieniach a variantoch ponúkaného tovaru. Odber možný len v obvyklom množstve.

... a mnoho ďalších výrobkov na www.lidl.sk

ČÍTANIE
S PRIDANOU
HODNOTOU

eVojtech.sk

Objednajte si knihu v pohodlí domova
na www.eVojtech.sk a my ju doručíme priamo k vám.

VECI, KTORÉ SA DEJÚ V POĽSKU, MAJÚ SVETOVÝ VÝZNAM

*Nepublikovaný príhovor Jána Pavla II.
Hlavnej rade Konferencie biskupov
Poľska*

Jedinečný, nedávno objavený dokument mapuje stretnutie Jána Pavla II. s biskupmi počas apoštolskej cesty do rodného Poľska v roku 1979. Spis ponúka ucelený pohľad na udalosť a spôsob, akým sa pápež i miestni biskupi pozerali na situáciu v Poľsku a budúcnosť krajiny.

Brožovaná väzba, 120 strán, cena **10,00 €**
Členovia SSV 8,50 €

KNIHU VYDÁVA SPOLOK SV. VOJTECHA – VOJTECH spol. s r. o. MÔŽETE SI JU KÚPIŤ V PREDAJNIACH SPOLKU SVÄTÉHO VOJTECHA
ALEBO OBJEDNAŤ NA: 033/590 77 18; OBJEDNAVKY@SSV.SK; WWW.SSV.SK; eVOJTECH.SK

Predajne SSV: Banská Bystrica, Bratislava, Čadca, Košice, Michalovce, Nitra, Partizánske, Prešov, Prievidza, Púchov, Rožňava, Ružomberok, Snina, Spišská Nová Ves, Šaštín, Topoľčany, Trenčín, Trnava, Tvrdosín, Žilina

Máte problém kúpiť si KN?
Využite možnosť
objednávky
(predplatného) na
www.katolickenoviny.sk.

ROZLIČNÉ

■ Skenovanie 8 a 16 mm filmov, fotografií.
 Mobil: 0905 248 118, www.videogama.sk.
 (220035)

■ **Dobrá obnova** aj **rozumná novostavba** sa začínajú projektom. Nielen pre farnosť, školy, pamiatky. Mobil: 0904 598 751, www.designms.sk.
 (220046)

■ Rekonštrukcia hrobov (čistenie, brúsenie, lakovanie, obnova písma, drobné opravy). RK, LM, DK, MT. Mobil: 0902 639 169.
 (220837)

■ Vyrábame oltárne plachty a liturgické odevy. PARTA, Záhradná 3A, 962 12 Detva, mobil: 0915 821 874, www.parta.sk.
 (220118)

■ Rekonštrukcie plechových a šindľových striech, fasád, historických budov, kostolov, veží, zateplenie rodinných domov, panelákov. Mobil: 0903 679 125, www.a-vertic.eu.
 (220203)

■ **Hľadám** opatrovanie pre manžela, ležiacieho pacienta. Potrebuje celodennú starostlivosť. Ide o týždenné striedanie, to znamená 2 týždne do mesiaca. Koho hľadám? Najlepšie dvojicu: žena by mala mať skúsenosti s opatrovaním, prácami v domácnosti; muž by bol pomocníkom na dvíhanie, cvičenie, prípadne vozenie na rehabilitáciu. Pacient je veľmi nenáročný, prispôsobivý a vďačný. **Ponúkam:** samostatné ubytovanie v Bratislave, stravovanie, 800 € netto/2 týždne. K dispozícii auto aj so zdvíhacím zariadením. Verím, že sa ešte nájdu dobrí a statoční ľudia, ktorí chcú pomôcť druhým. **Mobil:** Iveta, 0903 409 072. **Len seriózne.**
 (221309)

■ **Rekonštrukcie striech kostolov a veží.** Nové strechy. Vypracovanie projektovej dokumentácie. Mobil: 0905 437 209, e-mail: svestav@svestav.sk, www.svestav.sk.
 (220932)

■ Domov dôchodcov Senires, n. o., v Ružomberku, Likavka 10, v Dolnom Piale (okres Levice), Družstevná 187/12, a v Poprade, Scherfelova 16, ponúka voľné miesta pre dôchodcov. Zabezpečujeme 24-hodinovú starostlivosť, ubytovanie v 1- a 2-lôžkových izbách, stravovanie 5x denne. Viac info na: www.senires.com. Mobil: Ružomberok 0918 824 252, Dolný Píal 0918 824 254, Poprad 0918 303 533, 0917 937 463.
 (221241)

DANICA OLEXOVÁ

DANICA A JEJ PRÍBEHY

Dokument predstavuje životný príbeh Danice Olexovej, ktorá tragicky zahynula pri leteckom nešťastí Etiópskych aerolínií 10. marca 2019. V pôsobivom filme spomínajú na ňu priatelia i blízki doma i v zahraničí.

Film na USB, 26 minút, **12,00 €**

DANICA OLEXOVÁ PRÍBEHY SPOD AKÁCIE

Audiokniha plná autentických príbehov pozýva čitateľa do Afriky. „Oslovil ma celý jej životný príbeh, jej misia, poslanie, ktoré chcela odovzdať. Myslí si, že Danicin život a jej celé poslanie sa v dobrom zmysle slova dotkli mnohých ľudí,“ hovorí herečka Slávka Halčáková, ktorá príbehy načítala.

Audiokniha na USB, 86 minút, **10,00 €**
 Audiokniha na stiahnutie, 86 minút, **8,00 €**

Oba tituly si môžete kúpiť v predajniach Spolku svätého Vojtecha alebo objednať na: **033/590 77 18; objednavky@ssv.sk; www.ssv.sk; eVojtech.sk. Predajne SSV:** Banská Bystrica, Bratislava, Čadca, Košice, Michalovce, Nitra, Partizánske, Prešov, Prievidza, Púchov, Rožňava, Ružomberok, Snina, Spišská Nová Ves, Šaštín, Topoľčany, Trenčín, Trnava, Tvrdošín, Žilina

Za jazykovú úpravu plošných inzerátov zodpovedá inzerent.

Inzerujte v Katolíckych novinách

■ **Maľovanie interiérov kostolov** a obnova fasád. Reštaurovanie oltárov, kazateľníc, sôch a obrazov. Oprava a ladenie organov. Zlava z ceny. Tel.: 035/6593 139, mobil: 0905 389 162, e-mail: reart007@gmail.com, www.reart.eu.
 (221248)

■ **VONKAJŠIE ŽALÚZIE, DREVENÉ ROLETY** – výroba, oprava. Mobil: 0904 237 414.
 (221275)

■ Týždenné pobyty pre dôchodcov so ŠTÁTNOU ÚČELOVOU DOTÁCIOU v hoteli ** SOREA Ľubovňa v Ľubovnianskych kúpeľoch od 169 €/osoba. Ubytovanie s plnou penziou, vstupom do bazénu, programom a relaxačnými procedúrami za zvýhodnené ceny. Tel.: 052/4321 751 – 2, mobil: 0918 665 427, e-mail: lubovna@sorea.sk.
 (221317)

■ **Senior pobyt** v Kováčovej, 5 dní 169 € (ubytovanie, strava, procedúry). Mobil: 0903 263 451.
 (221276)

■ Ponúkam na prenájom od 11/2022 kompletne zrekonštruovaný a zariadený 1-izbový byt v Bratislave, Nobelova ulica. Mobil: 0908 928 946.
 (221288)

OZNAMY

■ **Vikend nádeje pre závislých** a všetkých, ktorí by im chceli pomôcť, bude v **Nitre na Lukovom dvore od 20. do 23. októbra 2022.** Celý pobyt aj so stravou stojí 72 €. Kto má záujem, môže sa prihlásiť na mobile: 0918 266 070.
 (221210)

ZOZNÁMENIA

■ Slobodný 51-ročný bezdetný sa chce zoznámiť so ženou z Piešťan a okolia. Záľuby: záhrada, turistika, cestovanie. Mobil: 0951 828 223, prosím len volať, neesemeskovať, neprezvídať!
 (221253)

■ Šesťdesiatnik, slobodný, bezdetný katolík s 2-izbovým bytom v Žiline hľadá ženu na zoznámenie – ohlášky. Dieťa bude vítané. Mobil: 0951 854 158.
 (221295)

Upozorňujeme čitateľov,
ktorí majú záujem inzerovať
vo vianočnom dvojčísle
Katolíckych novín 51/52,
že uzávierka inzercie bude
9. decembra 2022.

PRIPRAVUJEME

Spomíname na Jána Pavla II.

Pripomíname si slová Jána Pavla II., ktoré adresoval Slovensku

Totus tuus

Celý Kristov prostredníctvom Panny Márie

Informácie o ochrane osobných informácií na stránke <https://www.katolickenoviny.sk/gdpr.xhtml>

Katolícke noviny nenesú zodpovednosť za obsah občianskej inzercie a za obsah jednotlivých článkov autorov. Vybrané články sú spracované s cieľom aj vedeckého výskumu.

Katolícke noviny vychádzajú každý utorok s dátumom nasledujúcej nedele. Redakcia si vyhradzuje právo na výber príspevkov a fotografií; právo krátiť a redakčne upravovať príspevky bez konzultácie s autorom a právo príspevkov neuviesť. Neobjednané rukopisy nevraciam.

Malá snímka na s. 1: **BÚRV Šéfredaktorka:** Andrea Predajňová
Nihil obstat: Vendelín Pleva
Editorka a supervízorka: Milada Čechová
Veďúci vydania: Ján Lauko

Redaktori:
 Zuzana Artimová, tel. 02/59306913
 Miroslava Gromanová, tel. 02/59306914
 Anna Stankayová, tel. 02/59306929
Jazyková redaktorka:
 Monika Šimoničová, tel. 02/59306928
Grafické redaktorky:
 Ľudmila Mihalovičová,
 Gabriela Némethová,
 tel. 02/59306932

Artidirector: Erika Litvákova, tel. 02/59306919
Sekretariát: tel. 02/59306911

Adresa redakcie na osobný kontakt:
 Kapitulská ul. 5, Bratislava, na poštové zásielky: Redakcia Katolíckych novín, P. O. Box 276, 810 00 Bratislava 1
e-mail: posta@katolickenoviny.sk, zdomova@katolickenoviny.sk, zosveta@katolickenoviny.sk, kultura@katolickenoviny.sk, listaren@katolickenoviny.sk, oznamy@katolickenoviny.sk, mladym@katolickenoviny.sk, detom@katolickenoviny.sk, misie@katolickenoviny.sk.

Webová stránka: www.katolickenoviny.sk
Distribúcia, marketing, inzercia:
Adresa na poštové zásielky: P. O. Box 276, 810 00 Bratislava 1

Adresa distribúcie na osobný kontakt:
 Kapitulská ul. 5, Bratislava (8.00 – 12.00)
Objednávky: tel.: 02/43642194,
e-mail: predplatne@katolickenoviny.sk
 Objednávkový formulár nájdete na: www.katolickenoviny.sk/predplatne-tlace-ny-tyzdenik.xhtml#tt

Adresa inzercie na osobný kontakt:
 Kapitulská ul. 5, Bratislava (9.00 – 16.00)
Plošná inzercia: tel.: 02/43630113,
e-mail: plosna@katolickenoviny.sk
Riadková inzercia: tel.: 02/43630061,
e-mail: riadkova@katolickenoviny.sk
Marketing: tel.: 02/43630114,
e-mail: marketing@katolickenoviny.sk

Pre novínové stránky Mediaprint-Kapa, a. s. Člen ABC SR, titul prešiel auditom predaného nákladu, výsledky sú zverejnené na www.abcsr.sk.
Vydavateľ: Spolok sv. Vojtecha – Vojtech spol. s r. o., Radlinského 5, 917 01 Trnava. IČO: 31434541. ISSN: 0139-8512. Evidenčné číslo: EV 116/08

Cirkevné schválenie: Arcibiskupský úrad Trnava, 21. 2. 1992 pod č. 674/92
 Tlač: Slovenská Grafia, a. s.
Cena 1,00 €

Deti sa opäť spoja v modlitbe ruženca

Každý rok 18. októbra sa deti na celom svete spájajú v modlitbe posvätného ruženca. Iniciatíva *Milión detí sa modlí ruženec* sa začala v roku 2005 vo venezuelskom Caracase.

DOROTA LUTERÁNOVÁ

Keď niekoľko žien na prechádzke uvidelo skupinku detí modliť sa ruženec pred obrazom Panny Márie, pocítili prítomnosť Božej Matky a spomenuli si na slová svätého Pátra Pia: „Keď sa milión detí bude modliť ruženec, svet sa zmení.“

Aj tento rok sa do modlitby zapoja tisícky rodín, škôl a farností na celom svete, ale i na Slovensku, aby sa modlili za jednotu a mier vo svete. Iniciatívu organizuje pápežská nadácia ACN – Pomoc trpiacej Cirkvi. Jedinečná kampaň pripomína slová Panny Márie z Fatimy, že modlitba s dôverou dieťaťa môže skutočne zmeniť svet, poraziť zlo a priniesť pokoj. Otvára nám tiež srdce pre konkrétnu pomoc núdzným, trpiacim a prenasledovaným.

NAŽIVO AJ NA DIAĽKU

Minulý rok sa deti modlili pod osobitným patronátom svätého Jozefa, ktorý nám slovami pápeža Františka pripomína, že „všetci tí, čo sú zdanlivo skrytí alebo sú ‚v tieni‘, môžu v dejinách spásy zohrávať nenahraditeľnú úlohu“.

Deti sa modlia ruženec za mier v sýrskom Aleppe, 2021.

Snímky: ACN – Pomoc trpiacej Cirkvi

Mnohé skupiny sa pre pandemické opatrenia modlili cez videohovor, iným sa podarilo aj osobné stretnutie.

„Aj v našej farnosti v Smoleniciach pri Trnave sme sa spolu s deťmi modlili túto zachraňujúcu modlitbu,“ hovorí Adriana Hricišinová. V kostole sa zhromaždilo viacero detí, rodiny s malými deťmi aj dospelí. Pred obojstranným stolom umiestnili obraz svätého Pátra Pia.

„Pred svätou omšou sa začala modlitba ruženca. Duchovný otec Milan Červeňanský viedol modlitbu a päť deťí zo 4. ročníka sa predmodlievalo jednotlivé desiatky radostného ruženca.“ Niektoré z nich len mesiac predtým prijali po prvýkrát Ježiša v Eucharistii.

V OBJATÍ NEBESKÉHO OTCA

Tohtoročný plagát zobrazuje dve otvorené ruky, ktoré s deťmi zo všetkých kontinentov objímajú a nesú zemeľu. Tieto ruky symbolizujú ruky nebeského Otca. On z lásky stvoril svet a všetkých nás chce priviesť k sebe. Keď vidíme zločiny a vojny, prenasledovanie, choroby a strach, ktoré doliehajú na náš svet, môže sa nám vynoriť otázka: Má Boh naozaj

všetko v rukách? Áno, ale musíme sa chytiť jeho vystretých rúk a pevne sa ich držať. Boh nám podáva svoje ruky, keď posielal svojho Syna a svojho Duha Svätého na svet. V tomto pláne zohráva Mária dôležitú úlohu – preto sa jej v dôvere zverujeme.

„Všetci potrebujeme živú nádej, že Otec má vo svojich rukách všetko, dokonca aj utrpenie a núdzu, ktoré sme my ľudia vniesli do tohto sveta svojimi rozhodnutiami proti jeho prikázaniam. Túto dôveru v moc a milosrdenstvo nebeského Otca musíme odovzdať aj našim deťom. Panna Mária nám v modlitbe ruženca dáva novú nádej, že môžeme žiť spolu v mieri a bezpečí ako deti jedného Otca v nebi,“ hovorí kardinál Mauro Piacenza, predseda nadácie ACN.

Modlitbová iniciatíva *Milión detí sa modlí ruženec* nás chce priviesť hlbšie k skúsenosti, že všetci máme spoločného Otca v nebi. On chce naše šťastie, a tak má aj táto celosvetová modlitba ruženca s deťmi v utorok 18. októbra byť veľkou, radostnou oslavou viery a nádeje.

ZA ŤAŽKO SKÚŠANÉ KRAJINY

„Osobitným spôsobom chceme zveriť do všemohúcich rúk nebeského Otca a mocného príhovoru Panny Márie tie krajiny, kde vládne vojna, násilie a veľká bieda. Myslíme najmä na Ukrajinu, Blízky východ, Nigériu, oblasť Sahelu v Afrike a všetky krajiny, kde ľudia nemôžu žiť v slobode. Privedme svoje deti k Bohu, aby na ne vložil svoje ruky a požehnal ich. Potom budeme mať istú nádej na budúcnosť naplnenú pokojom a radosťou, ktorú nám nič a nikto nemôže vziať,“ dopĺňa páter Martin M. Barta, duchovný asistent nadácie.

AKO SA ZAPOJIŤ

Podklady na modlitbu s deťmi sú dostupné na www.miliondeti.sk. Srdečne do nej pozývame všetky rodiny, farnosti, školy, stretká a ďalšie komunity.

